

ΕΘΝΙΚΗ ΨΥΧΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΩΝ ΙΔΡΥΤΩΝ

«Ὅπου ἄνδρες θεοὺς μὲν σέβονται, τὰ δὲ
πολεμικὰ ἀσκοῦν, πειθαρχεῖν δὲ μελετῶν,
πῶς οὐκ εἰκὸς ἐγκαθῆα πάντα μετὰ ἐλπίδων
ἀγαθῶν εἶναι». Ξενοφῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Γ. Ν. Χατζιδάκι**, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Καὶ πάλιν περὶ τῶν μαλλιαρῶν
(συνέχεια).
- Δ. Α. Χατζηγιάννη**, Ἡ ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων ἐνότης ἀνὰ μέσον τῶν αἰώνων
(συνέχεια).
- Α. Ρ. Ραγκαβῆ**, Χορὸς νέων πολεμιστῶν (ποίημα).
- Μ. Γ. Παπαδοπούλου**, Ἡ περὶ τοῦ Λυκαβηττοῦ παράδοσις.
- Σ. Βάλβη**, ὑφηγητοῦ, Ὁ δελφικὸς εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνος (ποίημα).
- Γ. Κρίκα**, Ἡ καλὴ ἀναστροφὴ δαμάζει τὴν κακὴν φύσιν (διήγημα).
- Κ. Δ. Κτισσαπούλου**, Ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ.
- Α. Τσόβη**, Ἡ ἀνταμοιβή.
- Ι. Ἀνδρομυδᾶ**, Νιόβη.
- Γ. Κολιάκι**, Ἐθνικὰ ἀνέκδοτα.
- Α. Η. Παυλοπούλου**, Ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη.
Σοφαὶ γνῶμαι, ἐθνικὴ μουσα, ἀποφθέγματα, περίεργα κλπ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΙΑΡΥΤΑΙ ΟΙ ΣΠΟΥΔΑΣΤΑΙ :

Α. ΑΘΗΝΑΙΟΣ
Ι. ΑΝΔΡΟΜΗΔΑΣ
Α. Β. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ
Σ. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
Ν. ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΟΣ
Γ. Κ. ΚΟΛΙΑΚΙΣ
Κ. Δ. ΚΤΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ
Ι. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
Μ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Ν. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
Ν. Γ. ΠΑΠΠΑΣ
Α. Η. ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
Α. ΤΣΟΛΗΣ

Δ. Α. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δραχ. 6. — Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 7.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους λεπτά 50.

Ἐπιστολάς, ἀνακοινώσεις, ἐφημερίδας κλπ. ἀπευθυντέον πρὸς τὴν διεύθυνσιν
τῆς «Ἐθνικῆς ψυχῆς», ὁδὸς Σίνα, ἀριθ. 18, Ἀθήνας.
Adresser les lettres, abonnements, communications, journaux, etc.
à l'administration du journal «Ethniki Psychi» rue Sina, 18, Athènes.

Πωλεῖται ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις Ἐλευθερουδάκη, «Ἐστίας»
καὶ Σακέτου καὶ ἐν τοῖς περιπτέροις.

ΕΘΝΙΚΗ ΨΥΧΗ

Γ. Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΑΛΛΙΑΡΩΝ

ΑΙ ΓΝΩΜΑΙ ΤΟΥ Κ. BRUGMANN
ΚΑΙ Ο Κ. ΠΑΛΛΗΣ

Εἶδομεν ὅτι καὶ ὁ κ. Brugmann συνέταξε μικρὰν (ἐξ ἑνδεκα σελίδων) πραγματείαν περὶ τῆς σχέσεως τῆς γραφομένης πρὸς τὴν δημοτικὴν καὶ τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος ἐν Ἑλλάδι, καὶ ὅτι ταύτης μετάφρασιν ἢ μᾶλλον διαστροφὴν ἐξέδωκεν ὁ κ. Α. Πάλλης. Τώρα προσθέτομεν ὅτι εἰς τὴν μετάφρασιν ταύτην ἐπισυνῆψε πολλὰς πρᾶκτικὰς καὶ σημειώσεις, ἐν αἷς ἐκφέρονται ὕβρεις δεινόταται, ἀντάξιαί τοῦ τρόπου τῶν διαβοητῶν μαλλιαρῶν, οὐ μόνον κατ' ἐμοῦ, ὅστις πάντοτε ὑπῆρξα κώλυμα εἰς τοὺς σκοπούς των. ἀλλὰ καὶ κατὰ παντὸς σχεδὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. τὸ ὅποιον, ὡς φρονῶ, οὐδὲν ἔβλαψεν ἢ παρηνώχλησεν αὐτούς.

Εἶχον ἐγὼ θέσει ὡς ἀρχὴν ὅτι, ἐὰν δύο λέξεις, δύο τύποι, δύο συντάξεις κλπ. λέγωνται παρ' ἡμῶν ἐν ταῖς ἐπισήμοις οἰκίαις καὶ συναναστροφαῖς τῶν ἀνεπτυγμένων τάξεων ἐκ παραλλήλου καὶ μήτε ἢ ἑτέρα ὄζη ἀρχαῖομοῦ μήτε ἢ ἄλλη χυδαῖομοῦ, τότε θὰ προτιμῶμεν ἐν τῷ γραπτῷ καὶ ἐπισήμῳ προφορικῷ λόγῳ τὴν συνδέουσαν ἡμᾶς πρὸς τὴν λογίαν παράδοσιν . . . τοῦτο θὰ κάμνωμεν καὶ δι' ὃν πολλὰκις εἶπομεν λόγον ὅτι συνήθως τὰ στοιχεῖα ταῦτα συνδέουσιν ἡμᾶς οὐ μόνον πρὸς τὴν ἀρχαιότητα ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλλήλους μᾶλλον ἢ τὰ ποικίλα νεωτερικὰ (Ἀπαντήσεως εἰς K r u m b a c h e r σελ. 764). Τοὺς λόγους τούτους ἀναγράφει ὁ κ. Βr. σελ. 8 σημ. 1 ἀσπαζόμενος αὐτούς, ὁ δὲ κ. Πάλλης ἀποδοκιμάζει γράφων (σελ. 20 σημ. 2) τὰ κομψὰ

ταῦτα «εἶνε πέρα πέρα στραβὰ αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Χ. Ὁ Ῥωμῶς τῶν καλῶν (;)* σπιτιῶν εἶνε συνήθως ἀληθινὸς Δεβαντῖνος (μὲ ἰδέες καὶ ὄνειρα κουριέρη καὶ μ' ἤρωα ἀρχηγέτη τὸν αἰοδιμο Καρνάβαλο)» . . .

Οὕτω συκοφαντοῦνται πᾶσσι αἱ ἀνεπτυγμέναι παρ' ἡμῶν τάξεις, ὡς Δεβαντῖνοι μὲ ἰδέες καὶ ὄνειρα κουριέρη καὶ μ' ἤρωα ἀρχηγέτη τὸν Καρνάβαλο! Καὶ γίνεται τοῦτο ἐνώπιον ὄλων τῶν ξένων λογίων πρὸς οὓς ἀπειροπληθὴς ἐστάλη τὸ ἄθλιον καὶ ἐλεεινὸν ὑβρεολόγιον τοῦτο, καὶ γίνεται ὑπὸ ἀνθρώπων οἵτινες οὐδὲν οὔτε πολὺ οὔτε ὀλίγον ἀγαθὸν ἔπραξαν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἐκτὸς ἂν ἐν τῇ ἑαυτῶν ἀλογιστικῇ ἀγαθὰ καὶ εὐεργεσίας νομίζωσι τὰς ὕβρεις. Οἰκοθινὴ δὲ νοεῖται ὅτι ἀφοῦ δὲν ἠτχύνθησαν νὰ ὀνομάσωσι πᾶσας τὰς μορφωμένας τάξεις παρ' ἡμῶν Δεβαντῖνους, δὲν ἐδίστασαν, ὡς εἰκόσ, νὰ ἐκφέρωσι καὶ κατ' ἐμοῦ τὰς συνήθεις αὐτοῖς ὕβρεις. Ὡς φαίνεται, ὁ σίδηρος, δι' οὗ ἐκαυτηριάσθησαν ἐπ' ἐσχάτων αἱ πληγαὶ αὐτῶν, ἦτο πολὺ καυστικὸς καὶ πᾶσσι αἱ ἐλπίδες αὐτῶν περὶ ἐπικρατήσεως κατέπεσον, ἐντεῦθε οἱ θυμοὶ καὶ σφα-

* Τὸ ἐρωτηματικὸν σημεῖον κατόπιν τοῦ καλῶν ἀνήκει εἰς τὸν κ. Πάλλην ὡς φαίνεται, ἀμφιβάλλει ἂν ὑπάρχωσι καλοὶ ἐπίσημοι οἴκοι ἐν Ἑλλάδι. Βλέπετε, ἡμεῖς ἀντὶ νὰ ἐμπορευόμεθα ἐν τῇ Λιθερπούλῃ καὶ νὰ φροντίζωμεν κατὰ τὴν ἰδίαν ὁμολογίαν περὶ μόνων τῶν τέκνων μας, μένομεν καὶ ταλαιπωρούμεθα ἐδῶ ἐν τῇ μικρῇ Ἑλλάδι, Κρήτῃ καὶ Μακεδονίᾳ. Λοιπὸν πῶς δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐπίσημους οἴκους; Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Κανάρη καὶ Μαυρομιχάλη, τὰ τέκνα τοῦ Κριάρη καὶ Κόρακα, οἱ Τρικοῦπαι καὶ οἱ Δραγοῦμαι κλπ. κλπ. δὲν εἶναι καλοὶ καὶ ἐπίσημοι οἴκοι, ἀλλὰ Δεβαντῖνοι κλπ. οἱ δὲ ἐμπορευόμενοι ἐν Λιθερπούλῃ καὶ ἀντὶ Μακεδονίας καὶ Κρήτης μόνον τὸν διαβόητον «Νουμᾶν» ἀνὰ στόμα ἄει ἔχοντες καὶ ὑποστηρίζοντες, οὗτοι ἀποτελοῦσι τοὺς ἐπίσημους ἑλληνικοὺς οἴκους.

δαγμοί οἱ αὗτοι. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ οὔτε θὰ ἀκολουθήσω ποτὲ αὐτοὺς εἰς τὴν κατωφερῆ ταύτην ὁδὸν οὔτε θὰ παραξενευθῶ διὰ τοὺς τρόπους αὐτῶν τούτους (πρὸβλ. τὰ εἰρημένα μοι ἐν ἀπαντήσεσσι σελ. 751 καὶ ἐξ.). Ἡ κρίσις καὶ ἡ κατάκρισις ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι εὕρισκον τὸν Κοραῆν ὑποδεέστερον τοῦ Βηλαρᾶ, δὲν δύναται προδήλως νὰ ἔχη σημασίαν τινά.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ὕβρεων. Περὶ δὲ τῆς μεταφράσεως τῆς διατριβῆς τοῦ κ. Βr. παρατηρῶ ὅτι, καθ' ἃ φαίνεται, ἐπιτηδες ἐγένετο, ἵνα προτεθῶσιν αἱ περίφημοι σημειώσεις, δι' ὃ καὶ ἐξεδόθη εἰς τοιοῦτον γλωσσικὸν τύπον, ὅποιον τὰ παρατεθέντα μέρη δεικνύουσιν, καὶ τέλος διεστράφη τοσοῦτον, ὥστε μηδεὶς ἀνθρώπων νὰ δυνηθῆ νὰ διέλθῃ καὶ νοήσῃ αὐτήν, περιορισθῶσι δὲ πάντες εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ὑποσημειώσεων. Καὶ λέγω τοῦτο, διότι ὁ κ. Βr. διαρρηθὴν ἀποκηρύττει τὴν διδασκαλίαν τοῦ κ. Ψυχάρη καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ λέγων (σελ. 10). «Ἡ γνώμη τῶν ὀϊζοσπαστῶν . . . ἦτοι τοῦ Ψυχάρη, τοῦ Πάλλη καὶ ἄλλων, οἵτινες ἐπιθυμοῦσι νὰ θίψωσιν εἰς τὴν θάλασσαν τὴν γραφομένην γλῶσσαν καὶ ἀντ' αὐτῆς εἰσαγάγωσιν εἰς χρῆσιν ἄλλην καθ' ὀλοκληρίαν δημοτικὴν γραπτὴν, εἶναι ἐσφαλμένη (falsch). Οἱ μεταρρυθμιστὰς οὗτοι ἔβησαν ὑπὲρ τὰ ἔσκαμμένα. Τὰ πράγματα ἔχουσι προβῆ ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε δὲν δύναται προκειμένου περὶ μεταρρυθμίσεως νὰ ἀρχίσῃ τις ἐκ θεμελίων (ὅπως κάμνουσιν οἱ Ψυχαρικοί διὰ τοῦ νιοπιολαλιές, ζωηράδα κλπ. κλπ.). Ἡ χρῆσις τοῦ γραπτοῦ λόγου ἐπέδωκε κατὰ τὸν τελευταῖον αἰῶνα τοσοῦτον ἐν Ἑλλάδι, ὥστε δὲν δύναται νὰ ἐκβληθῆ ἀπλῶς δι' ἑνὸς διατάγματος. Ἀνάγκη συμβιβασμοῦ» (καθ' οὗ συμβιβασμοῦ ὁ Ψυχάρης ἔγραψεν ὅλον κεφάλαιον καὶ περὶ οὗ οἱ φανατικοὶ αὐτοῦ ὀπαδοὶ οὐδὲν θέλουσι νὰ ἀκούσωσιν). Καὶ ἐν σελ. 2 γράφει ὁ κ. Βr. «Καὶ αὐτὸς ὁ πεπαιδευμένος προσεγγίξει ὀλιγωτέρον πρὸς τὴν γραφομένην ἐν τῇ καθ' ἡμέραν ὀμιλίᾳ ἢ ἐν τῷ ἐπισήμῳ λόγῳ. Καὶ πάλιν ἐν τῇ καθημερινῇ ὀμιλίᾳ δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ διαφορὰς ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καθ' ὅσον συγκοιμῆται πρὸς ἄλλον

πεπαιδευμένον ἢ πρὸς ἀνθρωπὸν τοῦ λαοῦ». Ὅμοιος διδάσκει ὁ κ. Βr. «ὡς πρὸς τοὺς φθόγγους, τοὺς τύπους, ἐν τοῖς οὐσιοδεστέτοις καὶ ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν ὀφείλει νὰ ἀκολουθῆται ἡ ζῶσα τοῦ λαοῦ γλῶσσα, ἵνα οὕτως ἡ γραπτὴ εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν ζῶν ὀργανισμὸς». Γλῶσσαν δὲ τοῦ λαοῦ δὲν νοεῖ ὅπως ὁ κ. Ψυχάρης καὶ Πάλλης τὰς διαλέκτους καὶ τὰ ιδιώματα τῶν ἀγροτῶν ἀλλὰ αὐτὴν φυσικὴν καθημερινὴν γλῶσσαν τῆς συνηθείας, ἥτοι τὸν γλωσσικὸν ἐκείνον τύπον ὅστις πάντοτε προοιωνίζεται μὲλλον καὶ πρόσδο» (Anzeig. der Indogerm. Forschungen Brugmann τόμ. III. σελ. 3—4).

Ταῦτα πάντα ὀμολογεῖ ὁ κ. Brugmann ὅτι συμβαίνουσι φυσικώτατα πανταχοῦ καὶ ταῦτα λέγων εὕρισκεται σύμφωνος μὲν πρὸς ἐμέ, ταῦτα ἀπὸ μακρῶν ἐτῶν διδάσκοντα, ἐναντίας δὲ πρὸς τοὺς καινοτόμους. Καὶ σημειώτερον ὅτι ἡ πρὸς ἐμέ συμφωνία καὶ πρὸς αὐτοὺς διαφορία αὕτη δὲν ἀνφέρεται εἰς ἐποουσιωδὲς τι, ἀλλὰ εἰς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον τοῦ ὀλου ζητήματος, ἥτοι εἰς τόδε: ποῖαν τινά ἡ ἐπιστήμη συνιστᾷ μορφὴν τοῦ γραπτοῦ ἡμῶν λόγου ὡς ὀρθήν, τὴν ἄκρατον δημόδη, ὅπως θέλουσιν οἱ Ψυχαρικοί, ἢ τὴν ἐπὶ συμβιβασμοῦ ἀμφοτέρων τῶν παραδόσεων, γραπτῆς καὶ προφορικῆς, στηριζομένην, ὅποιαν τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἀσπάζεται, ἐν ἄλλοις λόγοις τὴν γλῶσσαν τῶν ἀνεπτυγμένων πολιτῶν, συγκειμένην ἢ ὅτι ἐκ τῶν ὀνὸ τούτων παραδόσεων, διὸ καὶ ὡς **μυθὴ γλῶσσαι** σιγματίζεται ἐπὶ τῶν φανατικῶν, ἢ ἀποκηρυχθέντων τούτων ἀπαξ διὰ παντὸς ὡς Λεβαντινῶν, τὴν γλῶσσαν ἢ μᾶλλον τὰς διαλέκτους καὶ τὰ ιδιώματα τῶν παντάπασιν ἀγρομάτων ἀγροτῶν; Ὁ κ. Krumbacher ἐκήρυξεν ὅτι οἱ περὶ τὸν κ. Ψυχάρη ἐμελέτησαν τὸ γλωσσικὸν ζήτημα ἐπιμελέστερον ἢ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι, νῦν ἔχομεν τὴν ῥητὴν μαρτυρίαν τοῦ κ. Πάλλη, ὅτι τούτου ἕνεκα δὲν ἀξιοῦσι προσοχῆς καὶ ἀποδοχῆς τὴν γλῶσσαν ἡμῶν τῶν ἐν ταῖς πόλεσι ζώντων, τῶν ὀπωσδήποτε μορφωμένων, διότι εἰμεθα συνήθως ἀληθινοὶ Λεβαντινοὶ καὶ ἔχομεν ἰδέας καὶ ὄνειρα κουριέρη καὶ ἀρχηγόν τιν Καρνάβαλον ἠναγκάσθησαν ἄρα ν' ἀποβί-

λωσι τὴν μισὴν ἡμῶν γλῶσσαν καὶ νὰ καταφύγωσιν εἰς τὴν τῶν ἀχθοφόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ Σμύρνης, ἀφοῦ ἀπαξ μετὰ τοσαύτης καλοκαγαθίας ἀνέλαβον οἱ πεπολιτισμένοι οὔτοι νὰ δημιουργήσωσι καὶ παράσχωσιν εἰς τὴν βάρβαρον Ἑλλάδα νέον γραφόμενον λόγον. Πολὺ καλά' τοσοῦτο μόνον πάντοτε μένει εἰς ἐμέ αὐτονόητον: πῶς τοιαῦτα διανοούμενοι δὲν ἐνόησαν ὅτι δὲν συνέφερον εἰς αὐτοὺς νὰ γνωσθῆ σαφῶς καὶ καθαρῶς ἡ γνώμη τοῦ κ. Brugmann περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἥτις εἶναι ῥητὴ καὶ σαφῆς καταδικὴ τῶν μόχθων αὐτῶν.

Διὰ ταῦτα ἀναγκάζομαι νὰ εἰκάσω ὅτι δυοὶν θάτερον ἢ μετὰ τῆς συνήθους αὐτοῖς ἐπιπολαϊότητος ἐπεχείρησαν τὴν μετάφρασιν καὶ παρέσχον οὕτως εἰς τὸν κόσμον σαφῆ καὶ καθαρὰν τὴν καταδικὴν αὐτῶν τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Βr. ἐξενεχθεῖσαν, ἢ μετὰ πονηρίας χωρήσαντες ἐπὶ τὸ ἔργον κατέστησαν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Γερμανοῦ καθηγητοῦ ἀπρόσιτον εἰς τοὺς ἀναγνώστας διὰ τοῦ τοιοῦτου τερατώδους γλωσσικοῦ τύπου καὶ τῶν γελοίων σφαλμάτων.

Ἄς ἐκλέξωσιν ὀπότερον θέλουσιν. Ἐγὼ τοσοῦτον μόνον μαρτυρῶ ὅτι μόνον διὰ τῆς βοηθείας τοῦ γερμανικοῦ πρωτοτύπου ἡδυνήθητι νὰ νοήσῃ τὴν ἑλληνικὴν μετάφρασιν, παρὰ πλείστων δὲ ἤκουσα ὅτι οὐδὲν αὐτῆς ἡδυνήθησαν νὰ νοήσωσιν.

Η ΑΠΛΗ, ΥΓΙΗΣ ΚΑΙ ΑΣΑΛΕΥΤΟΣ ΑΡΧΗ ΤΟΥ Κ. ΠΑΛΛΗ

Πάντες γινώσκουσιν ὅτι ὁ θεῖος Πλάτων ἐν τῷ «Γοργία» αὐτοῦ διδάσκει πῶς παρὰ τινὰς ἐπιστήμας ἀνεφύησαν σὺν τῷ χρόνῳ παράσιτοι τινες ἐπιτηδεύσεις, αἱ ὅποια ἀνέλαβον νὰ ἐπιτελῶσι πολὺ ἀκοπώτερον τὰ ἔργα τῶν γνησίων ἐπιστημῶν οὕτω, λέγει, ἀνεφύη παρὰ τὴν ἱατρικὴν ἢ ὀψοποιία, παρὰ τὴν πολιτικὴν ἢ ῥητορικὴν καὶ παρὰ τὴν γυμναστικὴν ἢ κομμωτικὴν. Κατὰ δὲ τοὺς τελευταίους αἰῶνας ἀντὶ τῆς παλαιᾶς ὀψοποιίας ἀνεπτύχθη καὶ ἐτάχθη παρὰ τὴν ἱατρικὴν ὁ κομπογιαννισμός, καὶ ἐπ' ἐσχάτων πάλιν

παρὰ τὴν γλωσσολογίαν ἄλλη τις παράσιτος καὶ νόθος παραφυᾶς, ἀνάλογος πρὸς τὸν παρὰ τὴν ἱατρικὴν κομπογιαννισμὸν ἢ νέα αὕτη παραφυᾶς δὲν ἔτυχε μέχρι τοῦδε ὀνομασίας (ἴσως θὰ ἡδύνατο νὰ ὀνομασθῆ γλωσσαλία), καίτοι κατ' ἀλήθειαν οὐ μόνον σπάνιοι δὲν εἶναι οἱ μετερχόμενοι ταύτην, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐπικίνδυνοι τῶν ἄλλοτε διαβοητῶν κομπογιαννητῶν. Διότι οὗτοι μὲν μόνον μακρὰν τῶν ἐπιστημῶν ἱατρῶν ἐτόλμων ἢ καὶ νῦν ἔτι τολμῶσι νὰ λέγωσιν «αὐτὰ δὲν τὰ ξεύρουσι οἱ γιατροὶ», οἱ δὲ παράσιτοι τῆς γλωσσολογίας μετ' ἀναιδείας μυρίων πηθήκων προβαίνουσιν εἰς τὸ μέσον καὶ δημοσίᾳ ἐνώπιον ὀλου τοῦ κόσμου γράφουσι καὶ ὑποστηρίζουσι πράγματα, ἅτινα οὔτε ἔμαθον ποτὲ οὔτε νοῦσιν, οὕτω δὲ γίνονται αἰτίαι πλατέως μὲν γέλωτος τοῖς ἐπαΐουσιν, ἀλλὰ καὶ οὐ μικρὰς πλάνης καὶ βλάβης τοῖς ἀπειροτέροις.

Νοεῖται δὲ ὀκοθεν πόσον δύσκολος εἶναι ἡ ἐμὴ θέσις ἀπέναντι τῶν γλωσσαλῶν τούτων· διότι ἂν μὲν θέλω νὰ ἐλέγχω τὰς ἀπειραριθμοὺς γλωσσαλικὰς ἀτοπίας τῶν νέων τούτων κομπογιαννητῶν, δὲν θὰ ἔχω καιρὸν νὰ πράττω ἄλλο τι· ἂν δὲ πάλιν ἀποφασίσω νὰ μὴ λαμβάνω αὐτοὺς ὑπ' ὄψιν (ὅπως ἄλλοτε εἶπα ὅτι βασιθεῖν ἐμὰν ὀδόν, καὶ ὄντως ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐξηκολοῦθησα νὰ κάμνω), ἀποθρασύνονται καὶ ὡς κακομαθημένα παιδιὰ βοῶσι, χειρονομοῦσιν, ἀπειλοῦσιν, ὑβρίζουσιν. Ἐν τῷ παρόντι θὰ λάβω καὶ ἄξελῆξω μίαν αὐτῶν γνώμην, ἣν ὡς ἀρχὴν ἀμετακίνητον ὡς ἀξίωμα τῆς ἐπιστήμης παρέστησαν τελευταῖον, τὴν ἀκόλουθον: «ὄταν ἔξερουμε τὸ **ξυπνὸς** καὶ τὸ **ξυπνάδα** θὰ ποῦμε, καὶ ζωηράδα, ἃ μᾶς χρειάζεται, ἀφοῦ ἔχομεν τὸ ζωηρός . . . Ἡ ἀρχὴ εἶναι ἀπλή, γερὴ, ἀσάλευτη» (Πάλλης). Ταῦτα ἀληθεύουσι λεγόμενα περὶ γλώσσης τεχνητῆς, οἷον περὶ τῆς Βολοπόκ ἢ Ἐσπεράντο, ἀλλ' οὐχὶ καὶ περὶ γλώσσης ἀληθοῦς, φυσικῆς, λαλουμένης ὑπὸ τινος ἔθνους. Δύνανται ἄρα οἱ γλωσσαλγοὶ νὰ ἐφαρμόζωσι κάλλιστα τὰς ἀσαλεύτους αὐτῶν ἀρχὰς ταύτας καὶ εἰς τὴν ὑπ' αὐτῶν κατασκευαζομένην τεχνητὴν γλῶσσαν, ἀλλ' εἰς τὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ

αδύνατον. Καί γινώσκωμεν μὲν πάντες καλῶς ὅτι οἱ περὶ τὸν κ. Ψυχάρην ἀγωνίζονται πάτη δύναμι νὰ ἀποκόψωσι πᾶσαν ἡμῶν καὶ τῆς ἡμετέρας γλώσσης πρὸς τὸ παρελθὸν σχέσιν, περὶ θοῦτες ἡμᾶς ὅτι βλάπτει ἡμᾶς ἢ πρὸς τὸ παρελθὸν τοῦτο σχέσις, ὅτι εἴμεθα ὄλως νέον ἔθνος καὶ ἔχομεν ἀνάγκην νέας γλώσσης, τὰ δὲ παλαιότερα πάντα εἶναι καθ' ὀλοκληρίαν ἀλλότρια ἡμῶν· τούτου δὲ ἕνεκα καὶ τὸ ἔθνικόν ἡμῶν ὄνομα "Ελληνες ἀποβάλλουσι καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν εἰς Ἰστορίαν τῆς Ῥωμοσύνης μεταβαπτίζουσι καὶ ἀπὸ τῆς καταστροφῆς τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τοῦ Σύλλα ἀρχίζουσι, τὴν παλαιότεραν ἔνδοξον ἑλληνικὴν ἱστορίαν ξένην ἡμῶν κρίνοντες, καὶ ἐπειδὴ ἔχουσιν, ὡς φαίνεται, ὑπ' ὄψιν ὅτι πᾶν τι εἶναι καλὸν διὰ τὴν Ἀνατολήν, ἐπιχειροῦσι νὰ πλάσωσιν ἐξ ὑπ' ἀρχῆς νέον γραπτὸν λόγον διὰ τοὺς βαρβάρους νεωτέρους Ἑλληνας, ὅπως θὰ ἔκαμνεν τις διὰ τοὺς Κάρφους ἢ τοὺς Λάπωνας.

Ταῦτα πάντα γινώσκωμεν ὅτι πρεσβεύουσι καὶ συμφώνως πρὸς ταῦτα καὶ πράττουσιν· ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ἄλλοι, τὸ ἔθνος ἡμῶν ὀλοκληρον, οἷτι νει στερεῶς ἀντεχόμεθα τῆς ἱστορίας, τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς γλώσσης ἡμῶν, τῆς παρὰ τῶν πατέρων καὶ προγόνων ἡμῶν παραδοθείτης ἱεράς παρακαταθήκης ταύτης, θεωροῦμεν ἀπλούστατα βλασφημίαν τὰς τοιαύτας διςχυρίσεις καὶ δὲν δυνάμεθα κατ' οὐδένα τρόπον νὰ συμφωνήσωμεν πρὸς αὐτούς καὶ δὴ οὐδὲ νὰ ὀμολογήσωμεν τὴν ἐπιστημονικὴν δῆθεν ἀρχὴν αὐτῶν ταύτην. Ἡμεῖς ἔχοντες πρὸ ὀρθακλῶν τὴν γραπτῶς καὶ προφορικῶς παραδοθεῖσαν ἡμῖν γλώσσαν ἐξετάζομεν, πρὸ τοῦ πλάσωμεν λέξιν τινὰ ἐν δεδομένη στιγμή ἀναγκαίαν ἡμῖν, μὴ τυχὸν αὕτη πρότερον ἐπλάσθη καὶ ἤδη εὐχρηστεῖ παρ' ἡμῖν, ὅτε λαμβάνομεν ταύτην ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος γλωσσικοῦ ἡμῶν θησαυροῦ, καὶ δὲν ἐπιχειροῦμεν νὰ σχηματίσωμεν ἄλλην. Οὕτω λ. χ. προκειμένου νὰ εἴπωμεν τὸ ἀφηρημένον τοῦ ζωηρός δὲν θὰ σπεύσωμεν μετὰ τοῦ κ. Πάλλη νὰ πλάσωμεν κατὰ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ τὸ ὄνομα ζωηράδα, ἀλλὰ θὰ ζητήσωμεν νὰ ἀναμνησθῶμεν μὴ τυχὸν ὑπάρχει ἤδη ἕτοιμον ἀφηρημένον τούτου ὄνομα, ὅτε ἐμφανί-

ζεταὶ εὐθὺς τὸ πασίγνωστον ζωηρότης.*

Ἄλλὰ πρὸς πληρεστέραν κατανόησιν τῶν εἰρημένων καὶ πρὸς ἐμφανεστέραν κατάδειξιν τῆς πλημμελείας τῆς γνώμης τοῦ κ. Πάλλη ἀνάγκη μικρᾶς παρεκβάσεως. Εἶναι πασίγνωστον ὅτι ἤδη ὑπὸ τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων ὅπως ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ ἐτέθησαν καὶ συνεζητήθησαν τὰ σπουδαιοτάτα ζητήματα, οὕτω καὶ ἐν τῇ ἐρεύνη τῆς γλώσσης, ἀκριβῶς μάλιστα περὶ τῆς ἀρχῆς περὶ τῆς ὀλόκληρου ἐσχυματικότηταν ὀλόκληροῖ σχολαί, ἢ τῆς ἀναλογίας καὶ ἢ τῆς ἀνωμαλίας, καὶ ὅτι ἔκτοτε ἐζητήσθη καὶ ἐλύθη ἀξιολόγως. Ἀναγράφω ὅσα περὶ τούτων ἀναγιγνωσκονται παρ' ἐνὶ τῶν ἀρχαίων, Σέξτῳ τῷ Ἐμπειρικῷ πρὸς Μαθηματικούς 181 ἀῖρα συνήθεια τοῦ τί τε εἶσιν ἑλληνικὸν καὶ τί ἀνελλήμιστον γίνεται κριτήριον καὶ οὐκ ἄλλη τις περὶ τὸν Ἑλληνισμὸν τέχνη». Καὶ 193 «ἐπεὶ τῇ τῶν πολλῶν συνθειᾷ καὶ οὐ τῇ τοῖν δυοῖν ἀναγκαίον κατακολουθεῖν, ῥητέον τὴν παρατήρησιν τῆς κοινῆς συνθειᾶς χρησιμεύειν πρὸς τὸ ἐλληνίζειν, ἀλλὰ μὴ τὴν ἀναλογίαν . . . τὸ μὲν γὰρ τῆς ὀρθῆς πώσεως ὁ Ζεὺς οὔσης τὰς πλάγιας προφέρεσθαι Ζηνὸς Ζητὴ Ζῆνα, καὶ τῆς κύων κυνός, κυνί, κύνα σαρφῆς ἀλλὰ καὶ ἀπρόσκοπτον τοῖς πολλοῖς εἶναι, φαίνεται· τοῦτο δ' ἔστι τὸ τῆς κοινῆς συνθειᾶς. Τὸ δὲ ἀπὸ τῆς Ζεὺς ὀρθῶς Ζεὸς λέγειν καὶ Ζεῖ καὶ Ζέα καὶ ἀπὸ τῆς κύων σχηματίζειν κύωνος κύωνι κύωνα, ἢ ἀπὸ τῆς κυνός γενικῶς ἀξιοῦν τὴν ὀρθὴν κῆς ὑπάρχειν, καὶ ἐπὶ τῶν ρηματικῶν μερῶν λέγειν καὶ βλεπήσω ὡς ποιήσω καὶ θελήσω οὐ μόνον ἀσαφῆς ἀλλὰ καὶ γέλωτος ἄξιον εἶναι δοκεῖ. Τοῦτο δὲ γίνεται ἀπὸ ἀναλογίας. Τοῖνον οὐ ταύτη χρ' ἴστέον ἀλλὰ τῇ συνθειᾷ».

Καὶ 218 «Εἴπερ ἄριστα μὲν Θρακιστὶ διαλέγεσθαι φαμεν τῶν ὡς σύνηθές ἐστι τοῖς Θραξὶ διαλεγόμενον, ἀκολουθήσει καὶ τὸ Ἑλληνιστὶ

* Ὅτι ἡ λέξις δὲν εἶναι ἀρχαία, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς ἡμεῖς μεταχειριζόμεθα πολλὰς χιλιάδας λέξεων ἀγνωσμένων τοῖς ἀρχαίοις· ἐπειτα καὶ τὸ ζωηράδα εἶναι ἐπ' ἴσης ἀγνωστον τοῖς ἀρχαίοις.

ὕγιως διαλέγεσθαι τὸν ὡς σύνηθες Ἑλληνιστὶ διαλεγόμενον».

Καὶ τέλος 178 «Ὡσπερ γὰρ ἐν πόλει νομισματός τινος προχωροῦντος κατὰ τὸ ἐγχώριον ὁ μὲν τούτῳ στοιχῶν δύναται καὶ τὰς ἐν τῇ πόλει διεξαγωγὰς ἀπαρεμποδίστως ποιεῖσθαι, ὁ δὲ τοῦτο μὲν μὴ παραδεχόμενος, ἄλλο δὲ τι καινὸν χαράσων ἐναυτῷ καὶ τοῦτο νομιστεῦσθαι θέλων μάταιος καθέστηκεν, οὕτω καὶ τῷ βίῳ ὁ μὴ βουλόμενος τῇ συνήθως παραδεχθεῖσθαι, καθάπερ νομισματι, ὀμιλία κατακολουθεῖν, ἀλλ' ἴδιαν αὐτῷ τέμνειν, μανίας ἐγγὺς ἔστιν».

Κατὰ ταῦτα πασίδηλον ὅτι ἡμεῖς γράφοντες καὶ ὀμλοῦντες ἀκολουθοῦμεν τὴν χρῆσιν, τὴν κοινὴν συνήθειαν, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ καινοτομῶμεν διὰ τὸν λόγον ὅτι οὕτω τι γίνεται ὀμολώτερον.

Βεβαίως, θὰ ἐφαίνετο ἡμῖν γελοῖος, καὶ τοῦτο πάνυ δικαίως, εἰ τις ἐπεβάλλετο νὰ πλάσῃ ἀόρ. ἔτρωξα καὶ μέλλοντα θὰ τρώξω ἀπὸ τοῦ τρώγω κατὰ τὸ ἀνοιξα θ' ἀνοιξῶ, ἔστρωξα θὰ στέρξω ἀπὸ τοῦ ἀνοίγω, στέργω ἢ ἀόρ. ἔζυγα ἀπὸ τοῦ ζεύγω κατὰ τὸ ἔφυγα ἀπὸ τοῦ φεύγω ἢ τ' ἀνάπαλιν ἔφευγα τοῦ φεύγω κατὰ τὸ ἔξευγα τοῦ ζεύγω, ἢ ὁ κυνηγᾶς ἀπὸ τοῦ κυνήγι ἀντὶ ὁ κυνηγός κατὰ τὸ ψαρεύς ἀπὸ τοῦ ψάρι, ἢ ὁ ψωμάρις, κρασάρις ἀπὸ τοῦ ψωμί, κρασί ἀντὶ ψωμᾶς, κρασᾶς, ὅπως κελλάρις, ἀποθηκάρις ἀπὸ τοῦ κελλί, ἀποθήκη, ἢ ἡ κρουσὺνη ἀπὸ τοῦ κρούς ὅπως δικαιοσύνη, ἀγιοσύνη, καλωσύνη κττ. ἀπὸ τοῦ δίκαιος, ἄγιος, καλός κλπ. Αἰτία δὲ τοῦ βεβαίου γέλωτος τούτου εἶναι ὅτι τὴν γενικὴν μὲν λ. χ. ὀνόματός τινος δεδομένου, οἷον δευτεροκλίτου εἰς -ος ἢ -ον ἐπειδὴ καθ' ἕνα μόνον αἰεὶ τρόπον σχηματίζομεν εἰς -ον δυνάμεθα ἀσφαλῶς ἐκάστοτε νὰ σχηματίσωμεν καὶ εἴπωμεν καὶ ἂν μηδέποτε ἠκούσαμεν αὐτῆν.

Ὀμοίως ἐπειδὴ τῶν πλείστων ἐπιθέτων τὸ συγκριτικὸν λήγει σήμερον εἰς -τερος, εὐθὺς ὡς δοθῆ ἡμῖν ἐπιθετὸν τι, δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν τὸ συγκριτικὸν αὐτοῦ κατὰ τὸν μόνον ὑπάρχοντα τρόπον τοῦτον εἰς -τερος, οἷον ἄγιος ἀγριώ-

τερος, στραβός στραβώτερος κλπ. Ἄλλὰ πρὸς σχηματισμὸν ρημάτων ἀπὸ ὀνομάτων, ἀφηρημένων ἀπὸ ἐπιθέτων, τῶν ἄλλων χρόνων ἀπὸ τοῦ ἐνεστώτος κττ. δὲν ἤλθον οἱ παλαιότεροι αἰεὶ καθ' ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλὰ ποικιλοτρόπως, ἡμεῖς δὲ ἐκληρονομήσαμεν καὶ ἐμάθομεν παρ' αὐτῶν τὴν ποικιλίαν ταύτην, διὰ τοῦτο ἔχομεν αὐτῆς ζωηρὰν συνείδησιν καὶ δὲν δυνάμεθα οὕτως εὐκόλως παρασιασθεῖσθαι ἀνάγκης νὰ μεταχειρισθῶμεν τι τούτων, νὰ πλάσωμεν αὐτὸ ὅπως θέλομεν, ἀλλ' ἂν ἐλέχθη ἤδη, τότε μεταχειριζόμεθα κατὰ κανόνα αὐτὸ οὕτως ὅπως ἐλέχθη ὑπὸ τῶν προγενεστέρων καὶ παρεδόθη ἡμῖν· συνήθως δὲ μόνον ἂν μὴ ἐλέχθη ὑπ' ἐκείνων, ἐπιτρέπεται ἡμῖν νὰ σχηματίσωμεν αὐτὸ κατ' ἀναλογίαν πρὸς ἄλλα συνώνυμα. Λοιπὸν ἀφηρημένα ὀνόματα λήγεισι παρ' ἡμῖν εἰς -ος -τη(ς) -συνη, -ια, -αδα κλπ. Τὸ κῶστος, τὸ πλάνος, καλωσύνη, θωροιά, ἀνοστρά, παραξενιά, νεότη, κρυϊότη ἀνθρωπότη, κρυϊάδες, στραβάδα, ἐμορφάδα κλπ. ρήματα σχηματίζονται εἰς -εύω -ώνω, -ζω κλπ. οἷον παλληκαρεύω, ψαρεύω, δασκαλεύω, σαμώνω, στραβώνω. χαμπαρίζω, διακαρίζω, ξεψαρίζω, κλπ. ἀόριστοι ὀμοίως ποικίλως πρὸς βλ. ζεύγω, ἔξευγα, ἀλλὰ φεύγω ἔφυγα, πλέω ἔπλεξα ἀλλὰ λέω εἶπα κλπ. κλπ. Φανερόν ἔρα ὅτι ἕνεκα τῆς ποικίλης ταύτης κληρονομίας δὲν δυνάμεθα δοθέντος τινὸς γλωσσικοῦ στοιχείου νὰ χωρήσωμεν εὐθὺς ἐπὶ τὸν σχηματισμὸν ἄλλου, ὅπως θέλομεν, ἀλλ' ὅτι ἀνάγκη νὰ λάβωμεν πρῶτον ὑπ' ὄψιν τὴν παράδοσιν.

Ταῦτα πάντα εἶναι ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων ἐξηρημαμένα καὶ δὴ τῆς ἐπιστήμης ἀξιώματα οὕτω πρόδηλα, ὥστε κατὰ τὴν παροιμίαν προσπίπτουσι καὶ εἰς τοὺς τυφλοὺς φανερά.

Καὶ ὁμοίως οἱ ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ ἐπιβαλλόμενοι νὰ δημιουργήσωσιν ἡμῖν νέον γραπτὸν λόγον, καὶ τοῦτον μάλιστα ἐν ὀνόματι τῆς ἐπιστήμης, ἐλέγχονται ἀγνωσοῦντες αὐτά, διὸ λέγουσι ζωηράδα, καθολικάδα, πραγματικάδα, σκληράδα, κλπ. (τότε θὰ εἴπωσι καὶ νεάδα, ἰδεάδα, ἰεράδα, δικαίαδα, κακάδα, ἀγιάδα κλπ.) καὶ διατείνονται ὅτι κατ' ἀρχὴν ἀπλήν, ὑγιᾶ καὶ ἀπαρασά-

λευτον ἐκ τοῦ ζωνοῦ θὰ γίνῃ ζωνοῦδα, διότι ἐκ τοῦ ζυπνός ἐλέχθη ζυπνάδα, οὐδαμῶς βλέποντες οὔτε τὴν χωλότητα τοῦ συλλογισμοῦ, οὔτε τῆς γλωσσικῆς παραδόσεως τὴν βίαν, οὐδ' ὅτι κατὰ τὴν ὀρθοτάτην τοῦ Σέξτου παρατήρησιν αἱ βουλόμενοι τῆ συνήθως παραδεχθείση, καθάπερ νομίσματι ὁμιλία κατακολουθεῖν, ἀλλ' ἰδίαν αὐτοῖς τέμνειν, μανίας ἐγγύς εἰσιν».

Ἄλλ' ἄς φέρωμεν καὶ ἐξ ἄλλων γλωσσῶν παραδείγματα, ἵνα ἔτι μᾶλλον σαφῆ καταστῶσι τὰ πράγματα, καὶ ἅμα φανερωτέρᾳ ἢ ἀτοπία τῆς θεθείσης ἀρχῆς. Ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ λέγεται τὸ ἀφηρημένον τοῦ ρήματος eo, itus καὶ iter, τοῦ utor καὶ cado λέγεται usus καὶ casus, ἀλλὰ τοῦ lego, curo, λέγεται lectio curatio, καὶ πάλιν τοῦ volo καὶ possum, voluntas, potestas· ἐν τῇ Γερμανικῇ λέγεται τὸ ἀφηρημένον τοῦ ρήματος lieben (ἀγαπᾶ), die Liebe, ἀλλὰ τοῦ kennen (γινώσκω) die Kenntniss, τοῦ sprechen (=λέγω) der Spruch, καὶ τοῦ fürchten (=φοβεῖσθαι) die Furcht καὶ τέλος τοῦ meinen (=νομίζω) die Meinung. Ὁμοίως ἐν τῇ Γαλλικῇ λέγεται τὸ ἀφηρημένον τοῦ user usage, τὸ τοῦ agir action, τὸ τοῦ chanter chant κλπ. Ἐν τῇ Ἀγγλικῇ τὸ τοῦ know (=γινώσκω) the knowledge, τὸ τοῦ draw (=ἔλκω) the draught τὸ τοῦ will (=θέλω) the will κλπ. κλπ. Ταῦτα πάντα παρεδόθησαν ἀπὸ πολλοῦ εἰς τοὺς λαλοῦντας καὶ γράφοντας τὰς γλώσσας ταύτας παρὰ τῶν πατέρων καὶ προγόνων αὐτῶν καὶ διὰ τοῦτο ἔχονται αὐτῶν στερεῶς καὶ θὰ ἐθεώρουν γελοῖον ἢ καὶ θὰ ἠγανάκτουν κατὰ παντὸς ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ εἴπῃ ἐν τῇ Λατιν. leguntas κατὰ τὸ voluntas ἢ legestas κατὰ τὸ potestas ἢ ἀντιστρόφως possus κατὰ τὸ usus, casus κλπ. ἢ ἐν τῇ Γερμ. die Liebung ἢ die Liebness, die Meine κλπ.

Ἄλλὰ διατί, παρακαλῶ, ὅ,τι ἀλλαχοῦ θὰ ἐκίνει τὸν γέλωτα ἢ καὶ τὴν ἀγανάκτησιν καὶ θὰ ἐθεωρεῖτο διαφθορὰ τῆς γλώσσῃς, παρ' ἡμῖν πρέπει νὰ θεωρῆται σοβαρόν, ἐπιτετραμμένον καὶ ὀρθόν; μὴ διότι στέλλεται ἡμῖν ἐκ Γαλλίας καὶ

Ἀγγλίας (ὁπόθεν καὶ οἱ συρμοὶ) καὶ ταῦτα μάλιστα μετὰ πολλοῦ κρότου ὡς τῆς ἐπιστήμης τὸ ἀπόσταγμα;

Διατί οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐν ταῖς ἄλλαις μὲν γλώσσαις ἀναγνωρίζουσιν παρὰ δόσιν καὶ χρῆσιν ἀμετακίνητον καὶ στερεάν καὶ τούτου ἕνεκα μεταχειρίζονται τὰς ξένας γλώσσας κατὰ δύναμιν καλῶς, τ. ἔ. προσπαθοῦσι νὰ ἐκφράζωνται κατὰ τὴν παρ' ἐκείνοις καθεστηκυῖαν ἀρίστην χρῆσιν, ἐν τῇ Ἑλληνικῇ δὲ τούναντίον οὐχὶ μόνον χρῆσιν τινὰ παλαιότεραν συγγραφῶν δὲν θέλουσι νὰ ἀναγνωρίσωσιν ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἀστῶν τὴν γλῶσσαν ἀποκηρύττουσιν ὡς μισή γλῶσσα καὶ ὡς γλῶσσαν Λεβαντίνων; Ναί, ἐρωτῶ, διατί;

Τῆς ἀλλοκότου ταύτης ἀντιφάσεως οὐδεμίαν ἄλλην δύναμαι ἐγὼ τοῦλάχιστον νὰ εὕρω ἐρμηνείαν ἢ τὴν ἀγνοίαν καὶ τὸ μετ' αὐτῆς πάντοτε συμβαδίζον θράσος. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶναι ἀδαεῖς μὲν τῆς ἡμετέρας γλώσσῃς, ὅπως πολλὰς καὶ μέχρι τοῦδε ἀπεδείχθη, ἀπειροὶ δὲ κατ' ἀλήθειαν καὶ τῆς γλωσσικῆς ἐπιστήμης. Ἐπειδὴ δ' ὁμοίως, καθ' ἃ τὸ ἐμβλημα αὐτῶν «θέλω δόξα καὶ γροθὶς» δηλοῖ, φιλοδοξοῦσι νὰ καταλέγωνται ἐν τοῖς πεπικιδευμένοις καὶ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν ἀγνωσούντων τὰ καθ' ἡμᾶς λογίων τῆς Ἑσπερίας, ἐνόμισαν ὅτι θὰ τύχωσι τούτου, ἂν ἐπιχειρήσωσι νὰ γράψωσιν εἰς γλωσσικὸν τύπον ἀγνωστον καθ' ὅλοκληρίαν ἐκείνοις καὶ ἡμῖν, ἅμα δὲ κηρύττωσι πανταχοῦ αὐτοὶ τε καὶ οἱ φίλοι αὐτῶν ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς νεωτέρα ἡμῶν γλῶσσα, ἡμεῖς δὲ ὡς μωροὶ καὶ τυφλοὶ δὲν δυνάμεθα καὶ δὲν θέλομεν ν' ἀκούσωμεν καὶ ἀκολουθήσωμεν τὰ σοφὰ ἐκείνων διδάγματα. Ἐπειδὴ δ' ἐφοβοῦντο μήπως ἐξελεγχθῶσιν ὑπ' ἡμῶν σφαλλόμενοι περὶ τὴν χρῆσιν τῆς γλώσσῃς, ἔβησαν ἔτι περαιτέρω καὶ ἐκήρυξαν οὐχὶ μόνον πᾶσαν τὴν μακρὰν γραπτὴν παράδοσιν τῆς Ἑλλ. γλώσσῃς ἴσῃν πρὸς τὸ μηδὲν καὶ δὴ ὡς οὐδὲν ἔχουσιν κύρος, οὐδὲ δικαίωμα νὰ θεωρηθῆ ὅπως δῆποτε πρότυπον καὶ κανὼν, ἀλλὰ, ὅπερ ἔτι φρικτότερον, καὶ αὐτὴν τὴν προφορικὴν τῶν ἀνεπτυγμένων τάξεων χρῆσιν κατεδίκασαν ὡς παν-

τελῶς ἄχρηστον ὡς μισή γλῶσσα ἢ ὡς γλῶσσαν Λεβαντίνων.

Οὕτω δ' ἀξιοῦντες ὅτι πρῶτοι αὐτοὶ γράφοντες τὴν ἀληθῆ γλῶσσαν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὅθεν καὶ Πρόδρομοι ὠνομάσθησαν, ἐφυγον μὲν εὐφυῶς πάντα ἔλεγον διὰ τὰ ἀπειράριθμα αὐτῶν σφάλματα, (πλὴν τῶν ὀρθογραφικῶν καὶ ὀλίγων τινῶν ἄλλων) ἐφρόντισαν δὲ νὰ εὕρωσι παρ' ἡμῖν πρότερον καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐπ' ἐσχάτων ἐπαινέας τινὰς τοῦ ἑαυτῶν ἔργου καὶ νὰ διακηρύξωσιν αὐτὸ πανταχοῦ ὡς τὸ ἄκρον ἄκρον τῆς ἐπιστήμης, ὅτι αὐτοὶ ἀκριβέστερον πάντων ἡμῶν ἐμελέτησαν τὸ ζήτημα τοῦτο κλπ. κλπ.

Μωρὰ καὶ γελοῖα εἶδε βεβαίως ὁ κόσμος μέχρι τοῦδε πολλά, ἀλλ' ἂν καὶ τοιαῦτα, ὅποια οἱ περὶ τὸν κ. Ψυχάρην καὶ Πάλλην ἀπὸ πολλοῦ ἐπεχείρησαν, ἀμφίβολον.

Ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΝΟΤΗΣ ΑΝΑ ΜΕΣΟΝ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Β'.

Ἀναντιλέκτως, ἡ κοινὴ γλῶσσα τὸ κυριώτερον ὄργανον τῆς ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων ἐνότητος ὑπῆρξεν· ἀλλ' ἀναμφίριστον ὡσαύτως ἐστὶν ὅτι μίαν ἰσχυρὸν ἠθικὸν τε καὶ κοινωνικὸν δεσμόν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐπετέλεσαν αἱ ἀμφικτιονίαι, οἱ τέσσαρες πανελλήνιοι ἀγῶνες — τὰ Ὀλύμπια, τὰ Πύθια, τὰ Νέμεια καὶ τὰ Ἴσθμια — τὰ ἔλευσίνια μυστήρια καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς χρηστήριον, εἰς ὃ οὐκ ἐπαύσαντό ποτε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα προσερχόμενοι ἀπὸ πάσης ἑλληνίδος γῆς ἄνθρωποι, ὅπως περὶ πλείστον ὄσων δημοσίων τε καὶ ἰδιωτικῶν συμφερόντων τὴν Πυθίαν ἐρωτήσωσι.

Ἀμφικτιονίαι. — Αἱ αὐτοτελεῖς καὶ αὐθύπαρκοι ἑλληνικαὶ πολιτεῖαι συνεδέοντο πρὸς ἀλλήλας καὶ διὰ τινῶν δεσμῶν, οἵτινες, καίπερ θρησκευτικὸν μᾶλλον ἢ πολιτικὸν χαρακτῆρα ἔχοντες, οὐχ ἦττον ἐνόητὰ τινὰ αὐταῖς περι-

ποιοῦν. Ἀμφικτιονίαι οἱ δεσμοὶ οὗτοι ἐκαλοῦντο, ἀπὸ τῆς λέξεως ἀμφικτίονες (περικτίονες) = περιουκιοῦντες· ὥστε αἱ ἀμφικτιονίαι τὴν ἑνωσιν τῶν περιοικίδων πόλεων ἐδήλουν. Παρὰ τοῖς προπάτορσιν ὁμοίως ἡμῶν εἰθιστο ἢ προσωποποιήσις ἀπασῶν τῶν ἀρχαίων αὐτῶν παραδόσεων, διὸ καὶ συνηθέστερον παρήγετο ἢ λέξις ἀπὸ Ἀμφικτιόνος — τοῦ μυθολογουμένου ἀδελφοῦ τοῦ Ἑλλήνος — ὅστις ὡς ὁ πρῶτος τούτου τοῦ θεσμοῦ ἰδρυτῆς ἐθρολεῖτο¹. Πολλοὶ δὲ τοιαῦτα ἀμφικτιονίαι ὑπῆρχον, ὡς ἡ περὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος ἐν Ὀγγησιῶ τῆς Βοιωτίας, ἢ περὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος ὁμοίως ἐν Καλαυρίᾳ (Πόρῳ), ἢ περὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος πάλιν ἐν Τριφυλίᾳ, ἢ περὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δήλῳ, ἢ περὶ τὸ Τριοπικὸν ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τῶν ἐξ δωρικῶν ἐν τῇ Μικρῇ Ἀσίᾳ πόλεων, καὶ ἄλλαι, ἀπασαὶ δὲ σκοποῦν κύριον εἶχον τὴν ἐν κοινῷ τέλει θρησκευτικῶν πανηγύρεων καὶ τὴν διατήρησιν καὶ τὴν προστασίαν τοῦ ναοῦ, περὶ ὃν ἦσαν ἰδρυμένοι.

Ἀλλὰ πασῶν τῶν ἀμφικτιονίων ἐπιφανέστατον ἀπέβη τὸ ἀμφικτιονικὸν ἐκεῖνο συνέδριον, ὃπερ δις τοῦ ἐνιαυτοῦ συνήρχετο, κατὰ μὲν τὸ ἔαρ ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ ἐν Δελφοῖς τῆς Φωκίδος Ἀπόλλωνος, κατὰ δὲ τὸ φθινόπωρον ἐν τῷ ἱερῷ χώρῳ τῆς ἀμφικτιονίδος Δήμητρος, κειμένῳ ἐν τῇ παρὰ τὰς Θερμοπύλας μαλιακῇ κόμῃ Ἀνθῆλη. Δώδεκα δὲ ἑλληνικὰ φύλα μετεῖχον αὐτοῦ: Θεσσαλοὶ, Βοιωτοὶ, Δωριεῖς, Ἴωνες, Περγαῖοι, Μάγνητες, Δωκροὶ, Οἰταῖοι, Ἀχαιοὶ, Φωκεῖς, Δόλοπες καὶ Μαλιεῖς· ὥστε δύναται τις εἰπεῖν ὅτι τὸ πλεῖστον τῆς Ἑλλάδος ἐξεπροσωπεῖτο ἐν τῷ συνεδρίῳ τούτῳ, ἀπολειπομένων μόνον τῶν Αἰτωλῶν, τῶν Ἀκαρνανῶν, τῶν Ἀρκαδῶν, τῶν Ἠλείων, τῶν Τριφυλίων καὶ τῆς μικρᾶς τῶν Δρυόπων φυλῆς.

Πανελλήνιοι ἀγῶνες. — Τῶν κηρύκων τὰ κηρύγματα, τὴν Ἐκεχειρίαν διὰ τὴν προσεχῆ

1) Τούτου ἕνεκα διὰ τοῦ ν μᾶλλον ἢ διὰ τοῦ ι ἢ λέξις ἐγράφετο.

τῶν ἀγώνων τέλει ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον χαρμυσύτως κηρυττόντων, δὲν ἦσαν μόνον προσκλήσεις πρὸς τε τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων ὅπως ἀγωνισθῶσιν ἐνδόξως ἐν τῷ ἐγγενεῖ τῆς ἀμίλλης σταδίῳ ὑπὲρ τοῦ ἀνεκτιμήτου τῆς νίκης στεφάνου, καὶ πρὸς τὰς διαφορούς ἑλληνικὰς πόλεις, ἵνα εἰς τὰς κοινὰς ἐκείνας ἐορτὰς καὶ πανηγύρεις ἀντιπροσώπους πέμψωσιν αὐτῶν, ἀλλ' ἅμα ἦσαν καὶ αἱ αἰώνιοι κατακραυγαὶ τῆς ἀσπίλου ἑλληνικῆς ψυχῆς ἐναντίον τῶν διεξαγομένων ἐκάστοτε ἐμφυλίων πολυέκρων ἀγώνων, τῶν διενεργουμένων συνήθως ἀδελφικῶν σπαργμῶν καὶ τῶν μεταξὺ ὁμαιμόνων τεκταινομένων διαμαχῶν ὀλεθρίων ἦσαν, λέγω, αἱ ἐπικλήσεις τῆς **ἐθνικῆς ψυχῆς** καὶ αἱ παραινέσεις, ὅπως πᾶσαι τῶν Ἑλλήνων αἱ πόλεις ἐπιδείξωσι πρὸ τῶν ὁμμάτων καὶ ὑπὸ τὰς ἐνθουσιώδεις ἐπευφημίας τῶν τὰ στάδια ἐκείνα κατακλύζοντων Πανελλήνων θεατῶν τοὺς ρωμαλευτέρους καὶ ὠκυποδεστέρους ἀθλητὰς, ἵνα οὗτοι προσιτάξωσι τὰ σιδήρεα στήθη αὐτῶν οὐχὶ καθ' Ἑλλήνων, ἀλλὰ κατὰ παντὸς βαρβάρου, διανοούμενου νὰ βεβηλώσῃ τοὺς ἱεροὺς ναοὺς καὶ βωμοὺς τῶν θεῶν, καὶ τῶν προγόνων τὰς θήκας, τὴν δὲ δι' αἰμορράντων θυσιῶν ἐξαγνισομένην τῆς Ἐλευθερίας θεότητα ἐκ τῆς κλασικῆς πατρίδος αὐτῆς νάποδιώξῃ.

Τὰ πάλλευκα τῶν ἀρχαίων στάδια, ἀντὶ νὰ βογκῶσιν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν μυριάδων ἐκείνων Ἑλλήνων, τῶν ἐκ πάντων τῶν κέντρων καὶ ἐκ πάσης γωνίας τῆς ἑλληνικῆς γῆς εἶτε ὡς ἀντιπροσώπων εἶτε ὡς θεατῶν προσερχομένων, τούναντιον ἠδέως ἀνέργον τὰς ἐαυτῶν ἀγκάλας, τόποι ὅσοι ἐθνικοῦ συγχρωτισμοῦ ἀλλεπαλλήλως γιγνόμενα καὶ βωμοὶ ἱεροὶ κοινῶν θυσιῶν πρὸς τὸ εὐτολμον ἑλληνικὸν πνεῦμα, τῶν μουσικῶν ἀνδρῶν ἀναπεμπόντων συγχρόνως ἠδυνόλους ᾠδὰς πρὸς τοὺς πατρώους θεοὺς καὶ τοὺς ἥρωας ἐπὶ τῷ τελομένῳ μεγάλῳ γεγονότι τῆς πανελληνίου ἀδελφοποιήσεως.

* *

Ἐλευσίνα μυστήρια. — Ὅτε, μετὰ τὰ μηδικά, ἢ ἐξ Ἀθηῶν ἐκκινούσα πομπὴ τῶν

μυστῶν εἰς τὴν ἱερὰν Ἐλευσίνα ἐπορεύετο, καὶ ὑπὸ τὰς προσφάτους ἐντυπώσεις τῶν περικλεῶν θριάμβων τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, καὶ ὑπὸ τὸ μεγαλοπρεπὲς φέγγος ἀπείρων πυρῶν, μελωδικώτατα ἔψαλλε τὸν ὕμνον τοῦ Ἰάκχου, ἐξ οὗ τὰ περίξ' ὄρη ἀντήχουν, τῆς δὲ θείας Σαλαμίνας ἢ θάλασσης, ἐνθα τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐθριάμβευσεν, ὡσεὶ ἀγαλλομένη ἐπὶ τῷ φαντασμαγορικῷ τούτῳ θεάματι, ἠρέμα ἔψων τὸ κύμα αὐτῆς, ὅπως χαιρετήσῃ τοὺς ἀποθανατίσαντας αὐτήν, ὅποσον τότε ἡ ἐθνικὴ εἰέρεπετο ψυχὴ, μέχρις οὐρανοῦ ἢ ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια ἐξικνεῖτο, τὸ συναίσθημα τῆς ἐνότητος καὶ συνεκτικότητος τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐναργέστερον ἤδη ἐξεδηλοῦτο, καὶ τὸ κύμα, ἐκ τῆς Ἐλευσίνας πετῶν, ἀνήγγελλε τὸ χαρμόσυτον γεγονός μέχρι τῶν μυχῶν τοῦ Ἐξείνου πόντου καὶ μέχρι τῶν Ἡρακλείων στηλῶν.

* *

Ὅτε δὲ ὁ ἀγέρωχος καὶ ἀπληστος τῆς Περσίας μονάρχης τὸν Δάτιν καὶ τὸν Ἀρταφέρνην μετὰ πολλῶν μυριάδων στρατοῦ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐπεμψεν, οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πλαταιεῖς ἀντιπαρετάχθησαν, ἐνίκησαν, ἐκ τῆς Ἀττικῆς τοὺς βαρβάρους ἐξεδίωξαν καὶ τρόπαιον δόξης αἰώνιον ἐν τῇ πεδιάδι τοῦ Μαραθῶνος ἔστησαν, προμαχοῦντες οὐχὶ μόνον τῶν πόλεων αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων, ὡς καὶ τοῦ Σιμωνίδου ἢ μουσα ἐν τῷ διστίχῳ ἐπιγράμματι

«Ἑλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μυ-
[ραθῶνι
χρυσόφρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν»

θανουμασίως πάνν ἀπικόνισεν.

Ὅτε δὲ πάλιν ὁ ἀλαζὼν Ξέρξης τὴν ἀναρίθμητον αὐτοῦ στρατιάν καὶ τὸν πολυάριθμον στόλον κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπήγαγε, τὰ δ' ἱερὰ τῶν θεῶν, καὶ τῆς Χαλλάδος τὸ κλεινὸν ἄστυ ἐνέπρησεν, ὁ βάρβαρος, οἱ Ἕλληνες **ἐνωθέντες** καὶ μεγαλοφυῆς καὶ ἐθελουσίαν καὶ καρτερίαν ἀναδείξαντες, τὸν τίμιον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἐαυτῶν τε καὶ τοῦ κόσμου σύμπαντος

ν. κηφόρως ἠγωνίσαντο ἀγῶνα, ἀναγκάσαντες τὸν ὑπερηφάνον τῆς Περσίας δεσπότην, ἵνα κατησχυμμένος καὶ συντετριμμένος εἰς τὰ ἴδια ἐπανέλθῃ, τοῦ συρφετοῦ τῶν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ πολυωνύμων λαῶν ἄγων τὰ λείψανα.

Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους, τοὺς ἐκλαμπροτέρους ἴσως τῆς πανελληνίου ἱστορίας, ἄνδρες τε καὶ ἥρωες, θεοὶ τε καὶ στοιχεῖα, κεραυνοὶ τε καὶ δυνάμεις ἀόρατοι μετὰ τῆς θεότητος τῆς Ἐλευθερίας συνεμάχησαν, ὅπως τελεσφόρως ἀποκρούσωσι τὸν μετὰ μυριάδων πληθῶν ποικιλιωνύμων ἐπερχόμενον βάρβαρον ἐκείνον μονάρχη, ὃς ἐκ τοῦ θρόνου τῶν Σουσιῶν καθορῶν ἅπαντα σχεδὸν τὸν τότε γνωστὸν κόσμον ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ κτηνωδῶς δουλεύοντα, εἰς μελανὸν δὲ πλεοντα οὐκός, ἐκθαμβος μακρὰν διακρίνει τηλαυγῆ τινα πυρσόν, ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀκροπόλεως βράχου ἐκπέμποντα τὰς φωτεινὰς καὶ ἐκπολιτιστικὰς αὐτοῦ ἀκτῖνας μέχρις Ἀλιάκμονος πρὸς βορρᾶν καὶ μέχρις Ἰδης πρὸς νότον· σφόδρα δὲ φοβηθεὶς ὁ δουλοπρεπῆς τὴν διάνοιαν καὶ ἐπαχθῆς οὗτος δεσπότης μὴ αἱ λάμπεις τούτου τοῦ πυρσοῦ διασχίσωσι σὺν τῷ χρόνῳ καὶ διαλύσωσι καὶ τὰ σκότη τῆς ἀγαθοῦς ἐπικρατείας αὐτοῦ, ἐπέρχεται ἵνα αὐτὸν κατασβέσῃ.

Ἄλλος ὅμως βασιλεὺς—ὁ τῆς Σπάρτης λεοντόθυμος Λεωνίδας—Κέρβερος πιστὸς τοῦ ἀνεσπέρου ἐκείνου φωτός, διὰ τοῦ ἐνδόξου θανάτου αὐτοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν προφωμιάσαστο τὸ μέλλον νὰ ἐκτυλιχθῆ τραγικώτατον ἐκεῖνο δράμα, ὅπερ ἔσχε συνέχειαν τοὺς κεραυνοὺς τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκ τῶν κορυφῶν τοῦ Παρνασσοῦ καὶ τοῦ δαφροστεφοῦς Θεμιστοκλέους ἐκ τοῦ στενοῦ τῆς Σαλαμίνας καὶ ἐφάνη λῆξαν διὰ τῶν πολυθρῦλῆτων ρημάτων τοῦ ἀθανάτου Ἀριστείδου: «..... οὗτ' ἀνθ' ἅπαντος τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐντὸς αὐτῆς χρυσοῦ θὰ ἐπώλουν ποτὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος, οὔτε, ἐφ' ὅσον ὁ παντεπόπτης ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν πορεύεται, μετὰ τοῦ βαρβάρου θὰ συμμαχήσωσι».

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀμέσως μετὰ ταῦτα τὰς δυ-

νάμεις αὐτῶν ἀναπτύξαντες ἐπεχείρησαν τὴν ἴδρυσιν τοῦ μεγάλου ἐκείνου κράτους, τοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα **τῆς Ἀθηναίων ἡγεμονίας**, ἐν ᾗ παρήχθησαν κυρίως τὰ πολιτικά, καὶ τὰ δικαστικά, καὶ τεχνικὰ ἀριστουργήματα, ἐν οἷς ὁ ἀρχαῖος ἑλληνικὸς πολιτισμὸς ἀποκορυφῶται. Τὸ κράτος δὲ τοῦτο σὺν τῷ χρόνῳ περιέλαβε—καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἠρωσε καὶ πολιτικῶς—τὴν Εὐβοίαν, τὴν Αἴγυον, τὰς Κυκλάδας ἀπάσας ἐξαιρέσει τῆς Μήλου καὶ τῆς Θήρας, τὰς περὶ τὴν μεσημβρινὴν παραλίαν τῆς Θράκης νήσους καὶ πόλεις, τὰς παρὰ τὸν Ἑλλήσποντον, παρὰ τὴν Προποντίδα, παρὰ τὸν θρακικὸν Βόσπορον πόλεις, πολλὰς πόλεις τοῦ Εὐξείνου πόντου, τὰς νήσους καὶ σχεδὸν πάσας τὰς πόλεις τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἱκανὰς πόλεις τῆς Λυκίας, καὶ ἐν τῷ Κρισσαίῳ κόλπῳ τὴν Ναύπακτον, καὶ ἐν τῷ Ἰονίῳ πελάγει τὴν Κεφαλληνίαν καὶ τὴν Ζάκυνθον. Εὐλόγως ἄρα πᾶς τις δύναται εἰπεῖν, ὅτι τὸ ἡμῖς περὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων κράτος εἶχεν ἐνωθῆ. Ὁ δὲ μεγάλωνος Περικλῆς ὁ Ξανθίππου τὴν ἐν Ἀθήναις σύγκλησιν κοιτῆς τῶν Ἑλλήνων συνόδου διενεοῖτο, τὴν συμπλήρωσιν τῆς τοῦ ἔθνους ἐνότητος οὕτω προπαρασκευάζων.

* *

Πρὸς τὸ ἀθηναϊκὸν δὲ κράτος οὐδὲν ἕτερον ἔθνος τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου τὰ πρωτεῖα ἠδύνατο νὰ διεκδικήσῃ, διότι πρὸς ἀνατολὰς μὲν οἱ Πέρσαι τεταπεινωμένοι ἦσαν, πρὸς δυσμὰς δὲ οἱ Καρχηδόνοι εἶχον κατατροπωθῆ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοὺς ἐν Σικελίᾳ πολέμους καὶ ἴδια κατὰ τὴν περὶ Ἰμέραν πολύνεκρον μάχην, ἢ δὲ μετέπειτα κοσμοκράτειρα Ρώμη δὲν εἶχεν εἰσεῦ ὑπερβῆ τὰ ὄρια τῆς μέσης Ἰταλίας. Ὡστε τῆς οἰκουμένης ἀπάσης ἐπρώτευσεν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, ἐν τῇ εὐλόγῳ δὲ συνειδήσει τῆς ὑπεροχῆς αὐτοῦ, βάρβαρα πάντα τὰ λοιπὰ ἔθνη ὑπελάμβανε καὶ ἀπεκάλει. Ἡ πολιτικὴ αὐτῆ ἀκμὴ βεβαίως οὐ πολὺ διετηρήθη, ἀλλ' εὐτυχῶς κατὰ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο χρονικὸν διάστημα τοιαῦτα λόγου τε καὶ τέχνης παρήχθησαν μνημεῖα,

ὥστε ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ αἰώνιον ταῦτα τὸ ἠθικὸν κράτος τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς νὰ καταστήσῃται.

(Ἐποιοῦνται)

Δ. Α. Χατζηγιάννης

ΧΟΡΟΣ ΝΕΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Τί κλονεῖται ἡ γῆ, τί γογγύζουσι τὰ ὄρη,
τί σκιροῦν τῆς Ἑλλάδος οἱ τάφοι;
Ἐκ νεφέλης φωτὸς ἀργυρόπτερος κόρη
εἰς τὴν ἀρχαῖα κατέρχεται ἐδάφη.
Φέρει δόρυ πυρὸς καὶ ἠχοῦσαν φαρέτραν,
καὶ τὸ θεῖόν της ἴχνος εἰς πᾶσάν μας πέτραν
τὴν ἀρχαίαν μας δόξαν ἐγγράφει.

✠

Ἡ Ἑλλὰς δὲν ἐσβέσθῃ εἰς τὴν βίβλον τοῦ βίου,
ζῆ ἀκόμῃ εἰς ψυχὰς ἐλευθέρων,
οὐδ' ὁ Ἕλληνας, τοῦ προῖν ἐκπεσὼν μεγαλείου,
λησμονεῖ τοὺς εἶχε πατέρας.
Εἰς ὄρεων κορυφὰς καὶ εἰς σκότη σπηλαίων
σεεῖ χαιτην ὄργιλον, βρυχάται ὁ λέων,
καὶ ὠχρεῖ τῆς Ἀσίας τὸ τέρας.

✠

Ἄν τὴν γῆν μας δουλείας ἐκάλυψε ζόφος,
πλὴν ἡ γῆ μας φωτὸς εἶν' ἐστία.
πᾶν τῆς ὄρος μνημεῖον, βωμὸς πᾶς τῆς λόφος,
πᾶς τῆς λίθος λαμπρὰ ἱστορία.
Ὅπου τάφον Περσῶν μυριάδες ἐδρίσκουν,
καὶ οἱ ἄνδρες νικοῦν, ἢ νικώμενοι θνήσκουν
δὲν ριζοῦνται εὐκόλως δουλεία.

✠

Κόμην ἔχον λυτὴν τῆς Ἑλλάδος τὸ φάσμα
μᾶς φωνάζει « Ἐμπρός, πᾶς γενναῖος! »
Καὶ ἐντὸς τῶν ψυχῶν μας τὸ θούριον ἔσμα
ψάλλει ἄγνωστος, ἔνθους Τυρταῖος.
Ὅστις πέσῃ εἰς τὴν μάχην, ἡ μνήμ' ἱερὰ του!
γενναῖότης κ' ἐμπρός! ἡ ὁδὸς τοῦ θανάτου
ὁδηγεῖ πρὸς ἀθάνατον κλέος.

Α. Ρ. Ραγκαβῆς

Ἡ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Ὁ Κέκροψ εἶχε ἤδη ἐξετέγκη τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ ἐν τῇ μεταξὺ Ἀθηναῖς καὶ Ποσειδῶνος πολυθρονητῶν ἔριδι, τοῦ δαιμονίου προλιέθρου παραχωρῶν τὴν κυριότητα τῇ χορηγησάσῃ τῆς εἰρήνης τὰ γαθὰ καὶ οὐχὶ τῷ ἐπαγγελαμένῳ πολέμων κεραννοῦς. Τοῦ βασιλέως τούτου αἱ τρεῖς προσφιλεῖς θυγατέρες — Πάνδροσος, Ἐρση καὶ Ἀγραυλος — μελωδικὰ ἔδουσαι ἔσματα ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς Ἀκροπόλεως, ἐποίκιλλον τῆς Ἀθηναῖς τὸν πέπλον, διὰ τὴν ἔορτήν τῶν « Ἀθηναίων ».

Ἄφνης ὁ οὐρανὸς ἀνέλαμψε, μυροβόλος δ' αὖρα περιεχύθη περὶ τὴν Ἀκρόπολιν καὶ ἐκ φωτεινῆς νεφέλης ἡ γλαυκῶπις ἐπεφάνη Ἀθηναῖα, τὸ ἔγχος καὶ τὴν ἀσπίδα κρατοῦσα καὶ τὸν ποδῆρη φέρουσα χιτῶνα, ἐφ' οὗ ἐμόρφαζε τῆς Γοργόνης ἡ κεφαλή. Πρὸ δὲ τῶν τριῶν νεανίδων σπᾶσα, μικρὸν κιβώτιον αὐταῖς παραδίδει καὶ ρητῶς ἐντέλλεται ὅπως τοῦτο μὴ ἀνοιχθῆ.

Τῆς Ἀγραύλου καὶ τῆς Ἐρσης ἡ περιέργεια διεγείρεται τότε, διερωτωσῶν τί ἀρά γε τὸ κιβώτιον θὰ περιεῖχε, μὴ ἄγνωστον τινα θησαυρὸν ἢ λίθους πολυτίμους, ἐκ τῶν κορυφῶν καὶ τῶν φαράγγων τοῦ Ὀλύμπου συλλεγέντας, ἢ νέκταρ καὶ ἀμβροσίαν; Ἀψῆσται ἀπὸ σιγῆς εἰς σιγὴν ἡ περιέργεια τῶν δύο τούτων ἀδελφῶν, αἰτινες τέλος καὶ ἀνοίγουσι τὸ κιβώτιον ἐκεῖνο, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας καὶ τοὺς ἐξορκισμοὺς τῆς σώφρονος Πανδρόσου.

Ἐκπληκτοὶ τοῦ Κέκροπος αἱ δύο θυγατέρες, ἀντὶ θησαυρῶν, βρέφος ἐν τῷ κιβωτίῳ κατακείμενον ὄρωσιν, ὅπερ ἀκολούθως ὑπὸ τῆς Πανδρόσου ἀνετράφη, ὀνομασθὲν Ἐρεχθεὺς ἢ Ἐρεχθόνιος. Οὗτος μετὰ τὸν Κραναῖν καὶ τὸν Ἀμφικρύωνα, ἐγένετο βασιλεὺς τῶν Ἀθηναίων, ὁ οἶκος δ' αὐτοῦ — τὸ Ἐρέχθειον — καταλλήλως διασκευασθεὶς, καθιερώθη εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηναῖς, τελουμένης ἐν αὐτῷ τῆς λατρείας τῆς θεᾶς.

* *

Ἐνῶ δὲ ἡ Ἐρση καὶ ἡ Ἀγραυλος, πρὸ τοῦ ἀπροσδοκίτου θεάματος ἐκείνου, ὑπὸ δεινοῦ τρό-

μου εἶχον καταληφθῆ καὶ ὡσεὶ ἀκίνητοι λίθοι περὶ τὸ κλεισθὲν πάλιν κιβώτιον ἵσταντο, κορώνη καθιμένη ἐπὶ τῶν κλάδων τῆς ἱερᾶς ἐλαίας — ἀναφύσεως, ὡς γνωστὸν κατὰ τὴν μεταξὺ Ποσειδῶνος καὶ Ἀθηναῖς ἔριδα — ὄξεϊαν ἐξέβαλε κραυγὴν καί, ἐγερθεῖσα, πρὸς βορρᾶν ἐπέταξε.

* *

Πολιοῦχος τοῦ μετέπειτα κλεινοῦ ἄστεως, διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ βασιλέως Κέκροπος, ἡ γλαυκῶπις καταστᾶσα Ἀθηναῖα, μετ' ἰδιαιτέρας, ὡς εἶκος, στοργῆς ἀεὶ ἐκ τῶν νεφῶν παρετήρει τὴν προσφιλεῖ αὐτῇ πόλιν. Βλέπει αὐτὴν κειμένην ἐν τῷ ἀρίστῳ μέρει τοῦ ἄττικοῦ λεκανοπέδιου, πλησίον τῆς θαλάσσης, ἣτις θὰ ἐχρησίμευεν ὡς γέφυρα τῶν μεγάλων ἐκπολιτιστικῶν κατακτήσεων τῆς πόλεως, καὶ περιβαλλομένην, ὡς φυσικῶν ὀχυρωμάτων, πρὸς ἀνατολὰς μὲν ὑπὸ τοῦ Ὑμηττοῦ, πρὸς νότον δὲ ὑπὸ τοῦ Μουσειοῦ καὶ πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ στεφομένην τότε ὑπὸ τοῦ φρουρίου τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπερ βραδύτερον ἔμελλε νὰ περιφρουρήσῃ τὰ ἀθάνατα δημιουργήματα τῆς ἑλληνικῆς διανοίας. Πρὸς βορρᾶν ὁμοῦς ἄφρακτον εἶδε τὴν προστατευομένην πόλιν μέχρι τοῦ μακρᾶν κειμένου ὄρους Βριλησσοῦ.

Ταχεῖα ὡς ἀστραπή, ἐκ τῶν νεφῶν πρὸς τὸ ὄρος ἐκείνο ὄρμα, μετ' ἰσχυρᾶς δυνάμεως τὴν αἰχμὴν τῆς λόγχης αὐτῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐμπήγγυσι καὶ μέγαν βράχον παραχρῆμα ἀποκόπτει, ὃν εἶτα διαδοχικῶς πάλαι ἐπὶ τῶν παλαμῶν αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοὺς ὄμους τίθησιν. Ἡ τὴν Ἀθηναῖν περιβάλλουσα νεφέλη ἀνέρχεται ἤδη ἐκ τῶν κορυφῶν τοῦ Βριλησσοῦ, ἡ δὲ θεὰ ἐπλησίαζε πλέον εἰς τὸ ἄστυ, ὅποτε ἀκούει τὴν ἀπαισίαν τῆς κορώνης κραυγὴν, ἐξαγγελούσης ὅτι τὸ κιβώτιον εἶχε ἀνοιχθῆ.

Κατάπληκτος ἡ θεὰ ἐπὶ τῇ ὀλεθρῇ παραβάσει τῆς διαταγῆς αὐτῆς ὑπὸ τῶν θυγατέρων τοῦ Κέκροπος καὶ τῷ ἀποκαλυφθέντι μουσικῷ, ἀρὰς περὶ αἰώνιον ἐξορίας ἐκ τῶν Ἀθηναίων κατὰ τῆς κορώνης, τῆς ἀγγέλου τῶν κακῶν, δεινὰς ἐκβάλλει, καὶ εὐρέως ἀνοίγει τὸ στόμα καὶ τὰς χεῖρας

αὐτῆς, ἐπιλαθομένη τοῦ πολυτίμου ἄχθους, ὅπερ κατὰ γῆς βαρέως πεσὼν ἔμεινεν δι' αἰώνων ἐκεῖ, ὀνομασθὲν ὑπὸ τῶν μετὰ ταῦτα ἀνθρώπων Λυκαβηττός.

Μ. Γ. Παπαδόπουλος

Ο ΔΕΛΦΙΚΟΣ ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ ΥΜΝΟΣ

Α'.

Σὲ τὸν περιόδοξον κιθαριστήν,
τὸν παῖδα τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου
τὸν καθιστώνατι εἰς ἡμᾶς γνωστὴν
τὴν τύχην τοῦ ἀγνώστου ἔτι βίου
διὰ χρησμῶν ἀγίων, ἀθανάτων
ἀπὸ τῶν βράχων τούτων τῶν ἀβάτων,

✠

σὲ θὰ ὑμνήσω ὅτι ἐπελθὼν
ἐλύτρωσας τὸ ἱερὸν μαντεῖον
ἀπὸ τῶν ξένων τῶν πολυπληθῶν,
ἀπὸ τοῦ δράκοντος τῶν πολεμίων,
διὰ βελῶν τρυπήσας ἐπαλλήλων
τοῦ ὄφρος τὸ δέσμα τὸ ποικίλον!

Β'.

ὦ κόραι, αἰτινες τὰ χλοερὰ
τοῦ Ἑλικῶνος ἔχετε τεμένη,
προσέλθετε καὶ μέλπατε φαιδρά,
νῦν ἔσματα, εὐώλενοι παρθέναι,
τὸν χρυσοκόμην Φοῖβον ἐξυμνοῦσαι,
τὸν φίλον ἀδελφόν, ὃ θεῖαι Μοῦσαι.

✠

Τῆς Παρνασσίδος ταύτης κορυφῆς
τὰς ἔδρας διαβαίνων τὰς εὐρέας
προβαίνει ὁ Θεὸς φωτοστεφῆς
πρὸς τὴν ἀγνὴν πηγὴν τῆς Κασταλλίας,
χορὸν Δελφίδων ἄγων θεσπεσίων
καὶ διοικῶν τὸ πάνσεπτον μαντεῖον.

✠

Καὶ σὲ καλῶ, ὦ πόλις ἱερὰ,

*Αθῆναι, τέμενος τῆς Τριτωνίδος,
ἦν οὐδεμία βία κρατερὰ
πολεμικῆς δαμάζει καταγίδος,
ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς σου ἡ θεὸς ἐκείνη
παντὸς κακοῦ πνοὴν ἀπομακρύνει!

*Ἐπὶ ἀγίων σήμερον βωμῶν
ὁ Ἥφαιστος μηρία ταύρων καίει,
καὶ κνῖσα μετ' ἀραβικῶν ἀιμῶν
εἰς τοῦ Ὀλύμπου τὴν αὐλὴν ἐκπνέει,
ἐκπέμπει δ' ὁ αὐλὸς βοὴν γλυκεῖαν
καὶ ἡ κιδάρα θείαν ἀρμονίαν.

Σταυρ. Δ. Βάλδης.

Η ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΡΟΦΗ ΔΑΜΑΖΕΙ ΤΗΝ ΚΑΚΗΝ ΦΥΣΙΝ (ΔΙΗΓΗΜΑ)

Ἐπῆρχέ ποτε πλούσιος ἓν τινι μεγαλοπόλει, οὕτινος τὸ ὄνομα ἦτο τοῖς πᾶσι ἀκουστὸν διὰ τὰς παντοειδεῖς καὶ ἀπιστεύτους αὐτοῦ καταπίσεις κατὰ τοῦ πτωχοῦ λαοῦ. Οὗτος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας χειραφετηθεὶς ὑπὸ τοῦ πάππου του ἀπῆλθεν εἰς ξένας χώρας πρὸς ζήτησιν τοῦ ἄρτου. Δεκαεξαετῆς τὴν ἡλικίαν ἐπεβιβάσθη πλοίου τινὸς διανοούμενος νὰ ἐγκατασταθῆ ἐκεῖ, ἔθθα τὸ πρῶτον ἠθέλε προσεγγίσει τὸ πλοῖον πρὸς παραλαβὴν ἀνθρώπων ἢ ἐμπορευμάτων.

Ὁ νέος οὗτος ἦτο πεπροικισμένος ὑπὸ φύσεως πονηρᾶς, καὶ ἀπανθρώπου, ἐν ἐνὶ λόγῳ ἦτο τὸ βδέλυγμα τῆς ἀνθρωπότητος. Δὲν ἤρεκεσεν ὅμως τοῦτο. Ἡ συναναστροφή μετὰ διεφθαρμένων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πλοῦ αὐτῶν ἀπετελείωσε τοῦθ' ὅπερ ἡ φύσις δὲν ἔδωκε. Τὸ ἀτυχὲς τοῦτο πλάσμα ἀντιληφθὲν τοὺς ὁμοίους αὐτοῦ, ἔκρινε καλόν, ὅπως συμπαραλάβῃ αὐτοὺς ὡς συνεργάτας τῶν κατωτέρω αἰσχροπραγημάτων καὶ φοβερῶν αὐτοῦ πράξεων, αἵτινες κατέστησαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ διαβόητον. Τὸν χρόνον τοῦτον οὐχὶ ἀφειδῶς ἐχρησιμοποίησαν, συμβουλευόντες ὁ μὲν τὸν δὲ καὶ φιλιππικαὺς

ἐκφωνοῦντες, περὶ τοῦ πῶς θὰ κατορθώσωσι τι ἀνόμως. Ἦκουέ τις μεταξὺ αὐτῶν:

«Ἀδελφοί (ἐννοεῖται κατὰ συμφέρον) ἄς συνενθώμεν καὶ ἄς ἀλληλοὑποστηρίζωμεθα, διότι τῶρα φθάνομεν εἰς πόλιν μεγάλην, ἐνθα ὑπάρχουσι πολλοὶ πλούσιοι καὶ δυνάμεθα νὰ γίνωμεν πανόλθιοι, ἐάν, διοργανώσαντες ἐταιρείαν μυστικὴν, θέσωμεν ὡς ἀρχὴν τὴν ἀπάτην, κολλακείαν, βίαν καὶ ἐν γένει πᾶν αἰσχρὸν καὶ ἀθέμιτον μέσον.

Ταῦτα καὶ ἄλλα παρόμοια συνεζήτου, ὅτε τὸ πλοῖον ἀγκυροβολεῖ καὶ ἐπιβάται ἀνήρχοντο καὶ κατήρχοντο. Οἱ ἀξιάγαστοι φίλοι κατήχθησαν καὶ διὰ λέμβου ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν ξηρὰν. Καθὼς δὲ κόρακες ἀντιληφθέντες εἰς τὴν γῆν θηησιμαία ὄντα τρέχουσι καὶ καταβροχθίζουσι αὐτὰ λαϊμάργως, οὕτω καὶ αὐτοὶ ἔμελλον ἡμέραν τινὰ ἀπλήστως νὰ ροφήσωσι τὸ αἷμα τοῦ πτωχοῦ λαοῦ.

Παρῆλθε πολὺς καιρὸς καὶ διαθρυλεῖται ὅτι διάσημὸς τις κλέπτης εἶχεν ὑφαίρεσιν τὸν δακτύλιον μεγάλης τινὸς κυρίας ἐπὶ τῶν τιμῶν τῆς βασιλίσσης, κατόπιν συλλαμβάνεται, καὶ ἀπάγεται εἰς τὰς φυλακάς. Μετὰ πάροδον ὅμως μηνὸς βλέπουσιν αὐτὸν διευθύνοντα μεγάλην «Τράπεζαν τοῦ λαοῦ» καλουμένην.

Σπουδαία μεταβολὴ τῆς τύχης, ἀλλόκοτος ἀλλαγὴ τῶν πραγμάτων! Πάντες περιέμενον νὰ ἴδωσιν αὐτὸν τιμωρηθέντα τοῦλάχιστον διὰ δεκαπενταετοῦς φυλακίσεως καὶ εἰς ἀνταμειβὴν καθίσταται πρόκριτος, κατέχει ἐν τῇ πόλει ἀξίωμα. Ἴδου τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὑπουλόγητος καὶ τῆς πονηρίας ὡς καὶ τῆς μὴ ἀληθοῦς ἐρευνησεως τῆς ἀστυνομικῆς ἐξουσίας! Ὅντως ἡ κοινωμία καταστρέφει τὰ ἑαυτῆς τέκνα μὴ γνωρίζουσα ἢ μὴ ἐγκύπτουσα εἰς τὰς τοῦ ἀνθρώπου νοῦ κυμάνσεις.

Ἴδου τί ἐποίησαν οὗτοι. Μετὰ παρέλευσιν ὀκτῶ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκεῖ ἀφίξεως αὐτῶν, οὗτος κατώρθωσεν ὁμοῦ μετὰ τῶν συντρόφων αὐτοῦ νὰ συλλέξῃ σημαντικὸν ποσόν, διὰ κλοπῆς, ρήξεως καὶ συλλήσεως ἱερῶν ναῶν, ὅτε ἀκούουσιν ὅτι τὴν Κυριακὴν ἐν τοῖς ἀνακτόροις γενήσεται μέ-

γας χορὸς εἰς ὃν ἐμελλε νὰ λάβῃ μέρος τὸ ἀνθος τῆς κοινωνίας. Τοῦτο δι' αὐτοὺς ἦτο ἡ μόνη ὁδὸς ἢ ἄγρυσος εἰς τὸν χρηματισμὸν. Πύραυτα βουλεύονται καὶ ἀποφασίζουσιν, ὅπως παρευρεθῶσι καὶ αὐτοὶ ἐκεῖ ὡς μεγάλοι κύριοι, ὡς δῆθεν ἐλθόντες χάριν ἀναψυχῆς καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὸν χορὸν.

Ταῦτα ἔγνωσαν καὶ τὴν ἄρισμένην ὥραν ἐξεκίνησαν ἐν μεγάλῃ στολῇ ἐρχόμενοι βραδύτερον ὁ μὲν κατόπιν τοῦ δὲ ἀνά πᾶσαν ἡμίσειαν ὥραν. Ἡ θεὰ αὐτῶν ὄντως προὔξηνεν ἐκπληξιν διὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτῶν ὕφος καὶ τὸν εὐσχημον τρόπον, ἐξ οὗ φαινομενικῶς κατεδεικνύετο ἡ δῆθεν μεγάλη καταγωγή. Οἱμοὶ ἐάν τις ἠδύνατο νὰ ἄρῃ τὸ προσωπεῖον αὐτῶν καὶ νὰ ἐμβλέψῃ εἰς τὸν ἀληθῆ ἀνθρώπον, ὅποιον ἐκπληξιν θὰ ἔδοκίμαζε! Ἡ κοινὴ πλάνη εἶναι ὅτι ἐκλαμβάνομεν ὡς τὸν ἀληθῆ ἀνθρώπον, τοῦθ' ὅπερ φαίνει τὸ ἐξωτερικόν, κρύπτει τὴν πραγματικότητα, συμπυκνουμένην ἐπὶ τοῦ φωτὸς ἢ τῆς σκιᾶς.

Ὡς ἐκ τούτου ἐσχετίστησαν ἀμέσως μετὰ κυρίων καὶ κυριῶν. Ὁ ἡμέτερος λοιπὸν χορευῶν μετὰ τῆς μεγάλης κυρίας ἐπὶ τῶν τιμῶν τῆς Βασιλίσσης, ἀντιλαμβάνεται τὸ χρυσοῦν καὶ ἀδαμαντοκόλλητον δακτυλίδιον καὶ ζητεῖ ὅπως ἴδῃ αὐτό· ἀλλὰ πάραυτα διὰ μιᾶς κινήσεως ὠσθέντων ἐν τῷ μεταξὺ ὑπὸ τῶν χορευτῶν, τὸ δακτυλίδιον εὐρίσκεται ἐντὸς τοῦ θυλακίου του. Ἀμέσως τὴν φαιδρότητα καὶ τὴν ζωηρὰν καὶ εὐθυμον κίνησιν τοῦ χοροῦ διαδέχεται ταραχὴ, σύγχυσις, ταυτοχρόνως δὲ διαπεραστικὴ φωνὴ ἐξέρχεται ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς κυρίας, «Θεέ μου! ἀλλοίμονον, ἔπεσε τὸ δακτύλιόν μου». Μετὰ τοιαύτης τέχνης ὁ ἀθλιος εἶχεν ὑφαίρειται αὐτὸ ὥστε ἐφάνει τῇ κυρίᾳ ὅτι εἶχε δώσει τοῦτο, ἀλλ' ἐξ ἀπροσεξίας ἰδικῆς τῆς δακτύλιος ἀπωλέσθη. Ἐρῆσαι νὰ παρηγορῇ αὐτὴν λέγων ὅτι ἔδωκεν ἔπεσε καὶ ὅτι θὰ στείλῃ τοὺς ὑπηρέτας αὐτοῦ ἵνα ἐρευνηθῶσι. Ταυτοχρόνως δὲ περικυκλοῦσιν ἀμφοτέρους καὶ οἱ λοιποὶ ἑταῖροι τὰ αὐτὰ καὶ αὐτοὶ συμβουλευόμενοι.

Ἡ κυρία ἐν κακῇ καταστάσει ἀπάγεται,

μεθ' ὃ ὁ χορὸς διαλύεται καὶ οἱ χορευταὶ ἀπερχονται εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν, ἀφοῦ προηγουμένως ἔθεσαν φύλακας, ἵνα μὴ ἐπιτρέψωσιν εἰς τινὰ νὰ εἰσέλθῃ ἐκτὸς τῶν ἐν λόγῳ ὑπηρέτων. Τὴν ἐπομένην ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ μαθοῦσα τὸ συμβᾶν κατὰ τὸν χορὸν ἔσπευσε νὰ προφυλακίσῃ τὸν πανοῦργον νέον ὡς παρέχοντα τὰς περισσοτέρας ὑπονοίας, καίτοι ἡ ἀπολέσασα οὐδόλως ὑπωπτεύθη αὐτὸν καὶ οὔτε ὑπέδειξεν ὡς τοιοῦτον. Τοῦτο ὅμως δυσηρέστησε κάπως τοὺς συντρόφους αὐτοῦ καὶ ἀμέσως βουλεύονται περὶ ἀποφυλακίσεως αὐτοῦ. Ἦτοι ἀποφασίζουσιν, ὅπως μεταβάντες πρὸς τινὲς χρυσοχόφους ὅμοιον ποιήσωσιν, ἀλλ' ἐπίχρυσον ἦτοι εὐτελοῦς ἀξίας, κατόπιν νὰ παρουσιάσωσιν αὐτὸ διὰ τινος χαμινίου ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ ὑπηρέτου, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Τὸ δακτυλίδιον ἐπιτυχῶς γίνεται θαυμασίως, ἀπαράλλακτον πρὸς τὸ κλαπέν, τὴν ἐπομένην λοιπὸν ὁ παῖς παρουσιάζει αὐτὸ εἰς τὴν κυρίαν. Ὅποια ἐκπληξίς, ὅποια χαρὰ διεχύθη ἐν αὐτῇ καὶ πάραυτα λαμβάνει αὐτὸ ὡσεὶ ὑπέδεχτο φίλην, ἣν δὲν εἶχεν ἴδῃ ἀπὸ μακροτάτου χρόνου. Εὐθὺς ἀμείβει γενναίως τὸ παιδίον καὶ δι' αὐτοῦ διαβιβάζει πρὸς τὸν κύριόν του τὰ εὐχαριστήρια αὐτῆς καὶ ζητεῖ συγγνώμην διὰ τὴν φυλακίσιν καίτοι αὐτὴ διεμαρτυρήθη κατὰ τοῦ ἀστυνομίου. Κατόπιν κρύπτει τὸ δακτυλίδιον ὅπερ ποτὲ δὲν ἐφόρεσε τοῦ λοιποῦ, ἀλλὰ μόνον ὁσάκις ἐνεθυμεῖτο ὅτι ἔχει τὸν δακτύλιον, ὅστις ἦτο πασίγνωστος, ἔχαριε. Τὴν αὐτὴν ὥραν μεταβαίνει πρὸς τὴν Βασιλίσσην καὶ διὰ τῶν παρὰ τῷ ἀστυνόμῳ ἐνεργειῶν αὐτῆς κατορθοῖ νὰ ἀποφυλακίσῃ τὸν πανοῦργον ἐκείνον ἀνθρώπον.

Μέχρι νῦν τὰ πράγματα ἔβαινον καλῇ τῇ τύχῃ. Δὲν ὑπελείπετο ἄλλο εἰς αὐτοὺς εἰ μὴ ἡ ἐξαργύρωσις τοῦ δακτυλίου ὅπερ ἦτο πρᾶγμα δύσκολον νὰ ἐπιτευχθῇ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ὅθεν ἀποφασίζουσι νὰ μεταβῶσιν εἰς τινὰ πόλιν, εἰς ἣν τὸ πρᾶγμα νὰ ἦτο ἐντελῶς ἀγνωστον. Αὐθημερὸν λοιπὸν ἐπιβιβάζεται πλοίου τινὸς καὶ μετὰ διήμερον πλοῦν φθάνει εἰς τινὰ πόλιν ἐνθα ἐπώλησεν αὐτὸ μετὰ δίωρον χρονικὸν διάστρ-

μα, ως ἐξῆς. Παρλαβῶν κοινὴν τινα γυναῖκα, ἣν ἐπλήρωσεν ἀδρότατα καὶ ἦν παρούσῃζεν ὡς σύζυγόν του, μετέβη ὁμοῦ μετ' αὐτῆς εἰς τι χρυσοχοεῖον, ἐνθα λαμβάνει ἐκ τῆς πωλήσεως περὶ τὰς πεντακοσίας χιλιᾶδας δραχμῶν. Ἴδου τὸ ἀργύριον, εἰσχωροῦν βλάβως εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου, χρησιμεύει ὡς πηδάλιον πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς ἀπωλείας, πρὸς τὴν τελείαν ἀποκλήνωσιν καὶ ἐπισκότισιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ οὕτω καθίσταται ἐν τε τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ πολιτείᾳ ἀχρηστος.

Ἡ τύχη ὁμοῦς ἠθέλησε νὰ ὑψώσῃ αὐτὸν ἐτι περισσώτερον ἵνα κατὰ κράτη τὴν πτώσιν αὐτοῦ ἐπαίσθητοτέραν. Ἦτοι ἐγένετο αὐτοδικαίως κἀτοχος καὶ κύριος τῆς περιουσίας ταύτης, συλληφθέντων ἐν τῷ μεταξῦ καὶ καρτομηθέντων τῶν συντρόφων αὐτοῦ διὰ τινα ὑπ' αὐτῶν διαπραχθέντα φόνον. Τοῦτο δὲ ὑπῆρξεν εἰς αὐτὸν ὡς ἀγγελμα εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν. Ἐπιστρέφει λοιπὸν εἰς τὸν τόπον τῆς αἰσχύνης καὶ κακουργίας του, ἐνθα ἤρχισε τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτοῦ τρομάξας τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῶν πολυειδῶν καταπιέσεων καὶ τῶν ἀπανθρωπιῶν. Ἐκεῖ ἀπερρόφα καὶ ἀπεμύζα κυριολεκτικῶς τὸν ὄβολον τοῦ πτωχοῦ λαοῦ. Οὐδένα φίλον εἶχε, τοὺς πάντας ἐχθρούς. Καὶ ταῦτα πάντα, ἵνα ἐπισωρεύῃ χρυσίον ἐπὶ χρυσίου χωρὶς δυστυχῶς νὰ γνωρίζῃ τὸ ἄστατον καὶ εὐμετάβολον τῆς τύχης! Ἄλλ' τὸ ἄστατον καὶ εὐμετάβολον τῆς τύχης! Ἄλλ' ἔπρεπε ἄρχε νὰ εἶναι μόνος; ἔπρεπε εἰς τοιοῦτος κἀταπιστῆς νὰ σβύσῃ ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς μετὰ τὸν θάνατόν του; Κρίμα δὲν ἦτο νὰ ἀπολέσῃ ἡ κοινωνία τοιοῦτον ληστήν;

Ταῦτα ἐσκέπτετο κατόπιν, διανοούμενος νὰ εὕρῃ σύντροφον σύμφωνον αὐτῷ. Δυστυχῶς, ἐπεὶδὴ ἄπειροι τοιοῦτοι ὑπάρχουσιν, εὗρε μετ' οὐ πολὺ παρομοίαν, ἐξ ἧς ἐγέννησεν τέσσαρας υἱοὺς ἄρσενας. Ὁ μεγαλύτερος υἱὸς αὐτοῦ, ὅστις ἐκαλεῖτο Ἐχεκράτης, εἶχε πνεῦμα ζωηρόν, ὅπερ ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἀμελῶς καὶ κακῶς καλλιεργηθὲν ἐγένετο πνεῦμα ἀνόχημα διαβόλου, ὁ δεύτερος ἦτο τοιοῦτος ὀνομάζετο Ἀνδροκλῆς, ὁ τρίτος ἐλαφροῦ καὶ εὐμεταβόλου χαρακτῆρος Μενεκράτης καὶ ὁ τέταρτος σπικάνης ἐπιμονῆς Ἀρχέλαος. Τὰ τέκνα ταῦτα

βλέποντα τὰς πολυειδεῖς τοῦ πατρὸς τῶν καταχρήσεις καὶ τὸν βάνκυσον τρόπον αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα συνεργούσαν καὶ συμπράττουσαν τῷ πατρὶ προσεπάθουν καὶ αὐτὰ νὰ μιμῶνται τοὺς γονεῖς αὐτῶν.

Ἡμέραν τινα παίζοντα ἐν τινι πλησίον τῆς οἰκίας τῶν πλατεῖα μετ' ἄλλων παιδῶν περιήλθον εἰς λόγους, μιμούμενα δὲ τὸν πατέρα αὐτῶν ἤρχισαν νὰ ἐκστομῶσι κατὰ τῶν συμπαικτῶν βρυτάτας καὶ χυδαιοτάτας ὕβρεις ἀπαφδούσας εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν. Ὁ πατήρ, ἐντὸς βλέπει τὸ γινόμενον καὶ χαίρει ὡσεὶ ἔπραττον τὸ ἱερώτερον πρᾶγμα. Ἴδου ἀνθρωπισμοῦ πορεία! Τοιαῦτα δυστυχῶς περίπου διδάσκουσι καὶ νῦν οἱ γονεῖς εἰς τοὺς παιδῶν αὐτῶν λαλοῦντες αὐτοῖς οὐχὶ διὰ λόγων ἀλλὰ διὰ τῶν παραδειγμάτων αὐτῶν. Τὰ δὲ δὲ μοιρα ταῦτα ὄντα ὡς μὴ τυχόντα βεβαίως καλῆς ἀνατροφῆς καὶ ὡς μὴ γνωρίζοντα τὴν ἀνεκκλήτην ἡδονήν, ἣν προξενεῖ τὸ ἀγαθόν, ἔβκινον γοργῶ τῷ βήματι πρὸς τὸν βόρβορον. Μόλις οἱ νέοι ἐφθασαν εἰς ὄριμον ἡλικίαν ἤρχισαν νὰ σκέπτωνται πῶς θὰ δυνηθῶσι καὶ αὐτοὶ ν' ἀποκτήσωσι τὴν περιουσίαν τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Οὗτος λοιπὸν κρίνας αὐτοὺς ἱκανοὺς πρὸς ἀναδοχὴν πάσης πράξεως συνεκάλεσεν ἡμέραν τινα καὶ εἶπεν αὐτοῖς. «Ὡ παῖδες γνωρίζετε πῶς ἐγὼ ἐποίησα τὴν κολοσσικαὴν ταύτην περιουσίαν καὶ ποῖα γενναῖα μίσκ μετεχειρίσθην καὶ μεταχειρίζομαι; ὅθεν ἐὰν καὶ ὑμεῖς θέλῃτε νὰ ἐξομοιωθῆτε πρὸς ἐμὲ πρέπει νὰ ἀντιγράφητε ἐμὲ ἀκριβῶς». Ταῦτα εἶπεν πάντες δὲ ἐπευφήμησαν εὐρόντες τὸν λόγον κάλλιστον. Ὡραία ὄντως συμβουλή πατρὸς πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. Τοῦτο δὲν εἶναι εἰμὴ ἔμμετος ἠθικὴ αὐτῶν δολοφονία. Ἀπρακτῆρτος ἐνεπήγυσε τὴν μάχαιραν τῆς σκοτινιάσεως καὶ ἀναληθσίας εἰς τὸ στήθος αὐτῶν. Ἀπειραὶ ἄλλαι συμβουλαὶ αὐτοῦ κατέστησαν τὰ ἀτυχῆ ταῦτα ὄντα ἐμπεύρους καὶ ἐπιτηδεῖους ἐργάτας τῆς ἀνομίας. Ἐκτοτε ἐξηφανίσθησαν, οὐδαμοῦ ἠκούσθησαν.

(*Ἐπεται τὸ τέλος)

Γ. Κρίκας

ΣΟΦΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ὡ παῖδες, εἶθε πάντες, οἱ ναλοῦσί σε, οὕτω φιλοῖεν, ὡς ἐγώ· καὶ ραδίως οἰκοῦμεν ἂν σε, κοῦδὲν ἂν πάσχοις κακόν.

Εὐριπίδης

Τὸ πλῆθος αἰεὶ καὶ φαίνεται καὶ γίγνεται πρὸς τοὺς χρωμένους οἴους ἂν ἔχη προσιτάς καὶ συμβούλους.

Πολύβιος

Πηγὴ καὶ ρίζα καλοκαγαθίας τὸ νομίμον τυχεῖν παιδείας. Αὕτη γὰρ τῶν ἐν ἡμῖν μόνον εἶναι ἀθάνατον καὶ θεῖον, τὰ δ' ἄλλα τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπινα καὶ μικρὰ καὶ οὐκ ἀξιοσπούδαστα καθέστηκε.

Πλούταρχος

Ἄλλὰ ποῖος πατριώτης εἶναι σήμερον;... Ἐξύπνα ἀσυλλόγιστος νεότης, καὶ μὴ τριβῆς τὸν καιρὸν εἰς τοὺς πότους, εἰς τὰ δεῖπνα, καὶ τὸν φραγκικὸν χορὸν.

×

Ὁ ἀγὼν δὲν ἐπεράνθη, μὴ δεχθῆτε ἡθῆ ξένα· τῆς Ἐλευθερίας τᾶνθη εἶναι δῶρα τοῦ Θεοῦ, ποῦ ἀξιάγουν φυτευμένα εἰς τὰ σπλάγγνα τοῦ λαοῦ.

Γ. Ζαλοκώδτας

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΨΥΧΗ

Ἡ πάτριος ἡμῶν ἱστορία βρῖθει μεγαλοπρεπῶν σκηνῶν καὶ ἀπαραμίλλων παραδειγμάτων, δι' ὧν φαεινῶς κατεδείχθη καὶ ἀνέλαμψεν ἡ ἑλληνικὴ ἀρετὴ ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας τῶν Ἀργοναυτῶν καὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου μέχρι τῆς κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τελουμένης μακεδονικῆς ἀμύνης κατὰ τῶν βαρβάρων ἐπιδρομῶν. Ἡ ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος μόνον

περικλεεῖς ἡρωϊσμοὺς καὶ γενναιοτάτας θυσίας ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν δικαίων τῆς ἀνθρωπότητος ἐξύμνησε.

Συνήθως ὁ κόσμος κρίνει τὰς πράξεις ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων. Τοῦτου ἕνεκεν, ἡ δόξα τῶν μηδικῶν πολέμων ἀπαρασάλευτος αἰωνίως θὰ εἶναι, ἡ δὲ εὐγνωμοσύνη τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου πρὸς τοὺς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τελεσφόρους ἀγωνισαμένους κατὰ τῆς ἐπερχομένης ἐν τῷ σκότει καὶ τῇ ἀμαθειᾷ βαρβαρότητος ἐσαεὶ ἀμείωτος θὰ μείνῃ.

Ἄν δὲ οἱ μηδικοὶ πόλεμοι ἀνέδειξαν τὸν Μιλτιάδην καὶ τὸν Λεωνίδα, τὸν Θεμιστοκλέα καὶ τὸν Ἀριστείδα, τὸν Διέτρανώσαν τὴν ἀνδρείαν καὶ τὰς χάριν τῆς ἐλευθερίας θυσίας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐτέρα ἐποχὴ τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας ἀνεβίβασεν ἐπὶ τῆς ἐκλάμπρου σκηνῆς τῆς τελευταίας ἐπαναστάσεως ἡμῶν τὸν Πήγαν Φεραῖον καὶ τὸν Κολοκοτρώνην, τὸν Διάκον καὶ τὸν Παπαφλέσαν, τὸν Μάρκον Μπότσαρην καὶ τὸν Καραϊσκάκη, τὸν Μιαούλην καὶ τὸν Κανάρην, ὧν οἱ ἡρωῖσμοὶ καὶ αἱ ἐπιτυχίαι ἀμιλλῶνται πάννυ δικαίως πρὸς τοὺς τῶν ἀρχαίων ἡμῶν προγόνων. Ὀλίγα δὲ πάλιν εἶπὲρ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἀνεφάνησαν ἐν τῇ Ἡπειρῷ οἱ Σουλιῶται ἀτρόμητοι μαχηταί, φόβητρον τῶν Μωαμεθανῶν, καὶ τῶν Ἑλλήνων καύχημα, ὧν αἱ ἀνδραγαθίαι οὐδαμῶς ἤττονές εἰσι τῶν ἐν Μαραθῶνι, Πλαταιαῖς καὶ Θερμοπύλαις ἀγωνισαμένων. Καὶ ὁμοῦς ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ ὁ ἀστὴρ τῶν Μαραθωνομάχων καὶ τῶν Σαλαμινοναυμάχων σελαγίζει λαμπρότερος τοῦ ἀστῆρος τῶν μικροῦ πρὸ καὶ κατὰ τὸν ἱερὸν ἡμῶν ἀγῶνα ἐνδόξων νικητῶν.

Πλὴν ἀλλ' ὁμοῦς, εἰ καὶ ἡ αἴγλη τῶν τριῶν τούτων περιόδων τῆς πανελληνίου

ιστορίας διάφορος φαίνεται, ὡς ἐκ τῶν ἄλλοιων αὐτῶν ἀποτελεσμάτων, ἐν τούτοις ἐν τῷ θαυμασμῷ τῶν ἐπιγενομένων πρὸς τοὺς ὑπερανθρώπους ἄθλους τῶν δαφνοστεφῶν ἐκείνων γενεῶν οὐδεμία διαβάθμισις δύναται νὰ ἐμφιλοχωρήσῃ. Τούναντιον μάλιστα ὁ ἐμβριθῶς μελετῶν τὴν πάτριον ἡμῶν ἱστορίαν καὶ ἐξετάζων οὐχὶ μόνον τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀγώνων τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, ἀλλὰ καὶ τὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς οὗτοι διεξήχθησαν, μετὰ περισσοτέρου σεβασμοῦ κλίνει εὐλόγως τὸ γόνυ πρὸ τῶν κλεινῶν νικητῶν τῶν τ σ α χ α ν τ ο ρ α ί ω ν τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ καὶ τῶν ἀλλεπαλλήλως ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἀποστελλομένων τότε στρατιῶν τοῦ Μαχμούτ.

Ὁ Λεωνίδας καὶ ὁ Κυνναίγειρος ἐδιδάχθησαν τὸ εὖ θνήσκειν προκριότερον τοῦ ἀδόξως ζῆν· ὁ Ἀριστείδης, θυσιάζων τὸν ἀτομικὸν ἐγωϊσμὸν πρὸ τῆς τῶν πάντων σωτηρίας, πεπαιδευμένος ἦτο. Οἱ στρατιῶται τοῦ Κίμωνος, ἐκ τῆς μικρᾶς Ἀσίας τὸν βάρβαρον ἀποδιώκοντες, εἶχον ἀκούσῃ ἐν τῷ ἀθηναϊκῷ θεάτρῳ τὴν διδασκαλίαν τῶν «Περσῶν» τοῦ ὑπιπετοῦς Δισχύλου.

Ἀλλὰ τὴν Ἑλληνίδα καὶ μητέρα τοῦ Ὑδραίου ἐκείνου, ὅστις ἀλλαξοπιστήσας ἐγένετο ἀρχηγὸς τουρκικῆς τινος μοίρας, τίς ἐδίδαξε νὰ καταπνίξῃ τὸ μητρικὸν αὐτῆς φίλτρον καὶ νὰ φονεύσῃ τὸν ναύαρχον υἱὸν κατακρημνίζουσα αὐτὸν ἐξ ἀποκρήμνου τῆς Ὑδρας μέρους καὶ λέγουσα ἅμα ὡς αἰτιολογίαν τῆς τρομερᾶς ἀποφάσεως· «σὲ ἔστειλα Χριστιανὸν καὶ μὲ ἐπισκέπτεσαι Τοῦρκος»;

Ἡ Μόσχω, τοῦ Λάμπρου Τζαβέλλα ἢ σύζυγος καὶ τοῦ Φώτου ἢ μήτηρ, ποῦ ἐδιδάχθη τὴν τόλμην αὐτῆς τὴν ἀνυπερβλητὴν, ἦν ἔδειξε καὶ κατὰ τὴν κρίσιμον στιγμήν τῆς μάχης τῆς Κιάφας, ὅποτε

ἠγουμένη τριακοσίων Σουλιωτισσῶν στεντορεῶς ἀνεκραύγαζεν· «Ἐπάνω, ἐπάνω, ἀδελφαί, τί τὰ κυτιάσετε ἀκόμη τὰ σκυλιά;» καὶ εἰς ἐπαίσχυντον ἔτρεπε φυγὴν στρατιώτας ἐμπειροπολέμους, νικητὰς ἀχρὺς ἐκείνης τῆς στιγμῆς καὶ ὠρμισμένους πρὸ ὀλίγου ἢ νάποθάνωσιν ἢ νὰ νικήσωσι τοὺς ἀντιπάλους κατὰ κράτος;

Ὁ Λάμπρος Τσαβέλλας πόθεν ἐδιδάχθη νὰ προσενέγκῃ τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱὸν ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν βωμὸν τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος γράφων εἰς τὸν πασσᾶν τῶν Ἰωαννίνων τὰ ἀμίμητα ταῦτα· «Ἐὰν ὁ υἱός μου νέος, καθὼς εἶναι, δὲν ἔμνην εὐχαριστημένος ν' ἀποθάνῃ διὰ τὴν πατρίδα του, αὐτὸς δὲν εἶναι ἄξιός νὰ ζήσῃ καὶ νὰ γνωρίζηται ὡς υἱός μου». Καὶ ὁ Φῶτος ἀντάξιός υἱὸς τοῦ μεγάλου αὐτοῦ πατρός, εἰς τὰς ἀπειλὰς τοῦ Βελῆ, οὐ θὰ κάυσῃ αὐτὸν ζῶντα, ἀπαντᾷ μετὰ θάρρους καὶ τόλμης, τοὺς πάντας καταπλήξας· «δὲν σὲ φοβοῦμαι, ὁ πατήρ μου θέλει πράξῃ ἀπαράλλακτως ὡς πρὸς τὸν πατέρα σου ἢ τὸν ἀδελφόν σου, ἀν αὐτοὺς ζῶντας συλλάβῃ».

Εὐτυχῶς τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ ἢ ἀπειλὴ δὲν ἐπραγματοποιήθη, ὁ δὲ Φῶτος ἐπέζησεν, ἵνα συνεχίσῃ τοὺς εὐγενεῖς ἀγῶνας κατὰ τοῦ ἐπιβουλεομένου τὴν ἐλευθερίαν τῶν Σουλιωτῶν, πρὸς ὃν βραδύτερον, μετὰ πολλὰς τῆς τύχης τοῦ πόλεμου στροφάς, ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν, ἐνέχουσαν μεγίστην ὑπερηφάνειαν καὶ θαυμαστὴν μεγαλοφυχίαν· «Μὴ στοχασθῆς, βεζύρη, οὐ θὰ μ' εὖρης μικρόψυχον, ἐπειδὴ ἔχεις εἰς χεῖράς σου τὴν γυναῖκά μου καὶ τὰ τέκνα· ἢ ἀγάπη τῆς πατρίδος μου μὲ κάμνει νὰ μὴ στοχασθῶ οὔτε γυναικα οὔτε υἱοῦς· εἶσαι ἐξουσια-

»στὴς νὰ τοὺς κάμης ὅ,τι καὶ ὅπως θέλεις, ἐγὼ δὲ μὲ ὄλην μου τὴν φυλὴν καὶ τοὺς συναδέλφους μου, εἶναι ἀδύνατον νὰ σοὶ παραδώσωμεν τὰ ὄπλα ζῶντες».

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, καθ' οὓς τοῦ ἀπεχθοῦς Ἀσιανοῦ τυράννου ὁ τρόμος ἐν τῇ Ἑλληνίδι γῆ ἐκυριάρχει, μελανὰ δ' ἐξαναγκαστικῆς ἀπαιδευσίας νέφη ἐκάλυπτον τὴν κλασικὴν ἡμῶν χώραν, τίς ἦτο εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ καὶ ἐπομένως νάντιγράφῃ τὰ ἀθάνατα ρήματα τοῦ Ἀριστείδου καὶ τοῦ Σωκράτους ἐν τῇ ἀκολούθῳ τῶν Σουλιωτῶν ἐπιστολῇ·

«Βεζύρ Ἀλῆ πασσᾶ, σὲ χαιρετοῦμεν. Ἡ πατρίς μας εἶναι ἀσυγκρίτως γλυκύτερα καὶ ἀπὸ τὰ πονυγκεῖά σου, καὶ ἀπὸ τοὺς εὐτυχεῖς τόπους, τοὺς ὁποίους ὑπόσχουσαι νὰ μᾶς δώσῃς· ὅθεν ματαίως κοπιάζεις, ἐπειδὴ ἡ ἐλευθερία μας δὲν πωλεῖται, οὔτ' ἀγοράζεται σχεδὸν μὲ ὄλους τοὺς θησαυροὺς τῆς γῆς παρὰ μὲ τὸ αἷμα καὶ τὸν θάνατον ἕως τοῦ τελευταίου Σουλιώτου.

Ὅλοι οἱ Σουλιῶται μικροὶ καὶ μεγάλοι».

Τὰ ὀκτακόσια πονυγκεῖα — γράφει ὁ καπετὰν Τζήμας Ζέρβας — παρακαλῶ μὴ μοῦ τὰ στείλῃς, ἐπειδὴ δὲν ἠξέυρω νὰ τὰ μειρῶσω, καὶ ἂν ἠξέυρω πάλιν δὲν ἤμην εὐχαριστημένος νὰ σοὶ δώσω οὐτὲ μίαν πέτραν τῆς πατρίδος μου δι' ἀντιπληρωμὴν, καὶ ὄχι πατρίδα, ὡς φαντάζεσαι».

Πασίγνωστον τυγχάνει, διὸ καὶ δὲν ἐπιχειρῶ ν' ἀποδείξω, ὅτι τὰ ἀφελῆ ἐκεῖνα τέκνα τῶν ὀρέων τῆς εὐάνδρου Ἡπίρου δὲν ἀπετύπωσαν μόνον ἐν τῷ χάριτι τὴν ἑλληνικὴν ἀρετὴν, ἀλλὰ καὶ βαθύτατα ἐνεχάραξαν αὐτὴν ἐν τοῖς κόλποις τῆς ὀρεινῆς καὶ προσφιλοῦς πατρίδος αὐτῶν, ἧς πᾶς βράχος τρόπαιον νίκης αἰώνιον ὑπερηφάνως ἵσταται ἐν τῷ πολυπαθεῖ ἐ-

κείνῳ τμήματι τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἄν τὴν πολυθρόλητον ἀπάντησιν τοῦ Ἀθηναίου Ἀριστείδου εἰς τὰς ἐλκυστικὰς τοῦ Μακρονίου προτάσεις ἐπηκολούθησεν ὁ θρίαμβος ἐν τῇ πεδιάδι τῶν Πλαταιῶν, ὡσαύτως καὶ τὰς ἀγερώχους τῶν Σουλιωτῶν ἀπαντήσεις διεδέξαντο αἱ ἀφθάστου ἡρωϊσμοῦ μάχαι τῆς Κιάφας καὶ τοῦ Κιοῦγκι, τὸ ὀλοκαύτωμα τοῦ ἱερομονάχου Σαμουήλ, ὁ τραγικώτατος καὶ μοναδικὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος χορὸς τοῦ Ζαλόγγου, ὃν ἐχόρευσαν αἱ ἐξήκοντα Σουλιώτισσαι, τὸ ἄλλο ὀλοκαύτωμα τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας τοῦ Γεωργίου Μπότζη ἐν τῷ πύργῳ τῆς Ρινιάσσης, ἢ παρὰ τὴν μονὴν τοῦ Σέλτζου ἀπεγνωσμένη καὶ δραματικὴ ἄμυνα τοῦ περὶ τὸν Κίτσον Μπότσηρην σώματος, ἐνθα ἑκατὸν ἐξήκοντα Σουλιώτισσαι, τὸ παράδειγμα τοῦ Ζαλόγγου μιμούμεναι, ἐροίφθησαν μετὰ τῶν φιλιτάτων αὐτῶν τέκνων ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ, προκρίνασαι, αἱ Ἑλληνίδες, τὸν ἐνδοξὸν θάνατον τῆς ἀτίμου αἰχμαλωσίας.

Χάριν τῆς τιμῆς τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος ὁ Πρωτεσίλαος πρῶτος ἐκ τῆς νεῶς ἐπὶ τὸ τρωϊκὸν πεδῖον ὀρμᾶ καὶ πρῶτος αὐθωρεῖ, κατὰ τὸν χρησμόν, θνήσκει ὁ ἦρος· πρῶτος ὁ Ἀλέξανδρος τὸν Γρανικὸν διαβαίνει καὶ ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ ὁ ἦρος καὶ μάρτυς, ὁ τελευταῖος αὐτοκράτωρ, τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων ἀμυνόμενος, μάχεται καὶ πίπτει καὶ ἐν τῇ πρώτῃ σειρᾷ μάχεται, τραυματίζεται, ἀσάλευτος μένει, ὡς ὁ Λεωνίδας, καὶ συλλαμβάνεται ὁ Διάκος.

Χάριν αὐτῆς αἱ ἀρχαῖαι Σπαρτιάτιδες, τὴν ἀσπίδα τοῖς υἱοῖς αὐτῶν παραδίδουσαι, ἔλεγον τὸ πολυθρόλητον ἐκεῖνο· «ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς»· κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τῆς τουρκοκρατίας αἱ μητέρες, ἀρετῆς ἐμπε-

φορημένοι πολεμικῆς, εἰς τὸν ἀνδρούμενον υἱὸν παραδίδουσαι τᾶρματα, ἔλεγον : «ὁ πατήρ σου ὑπερήφανος πάντοτε ἔφερεν αὐτά· πρόσεχε νὰ τὰ τιμήσῃς».

Χάριν αὐτῆς ὁ Ἀγαμέμνων τὴν Ἰφιγένειαν ἐν Αὐλίδι θυσιάσει, καὶ ὁ Ἀριστομένης τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐν Ἰθώμῃ ἐν Μεσολογίῳ δὲ ὁ δαυλὸς τοῦ Καψάλη ἀνατινάσσει εἰς τὸν ἀέρα χιλιάδας ὑπάρξεις, τροφοδοτησάσας τὴν πυρὰν τοῦ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἐξιλαστηρίου βωμοῦ.

Χάριν αὐτῆς τὰ σκιερά ὄρη κατέστησαν ἄλλοτε ὀρηκτῆρια τοῦ Κροκοδείλου Κλαδά καὶ τοῦ πολυάθλου Κατσαντώνη, τοῦ Νικοτσάρα καὶ τοῦ Βλαχάβα, αἱ δὲ χαράδραι τῶν ὀρέων τῆς πολυπαθοῦς Μακεδονίας ἀντήχησαν ἤδη ἐκ τοῦ σαλπίσματος τοῦ Παύλου Μελά καὶ τοῦ Γαρέφη καὶ τῆς λοιπῆς ἀμυντικῆς πλειάδος.

Ἄλλ' ὦ φίλη πατρίς, τίς ἀόριστος καὶ ἀγία δύναμις ἀπὸ τριῶν ἤδη χιλιετηρίδων ἐμπνέει, δεσμεύει, ὀδηγεῖ, ἀτρόμητα καθίστησι καὶ ὀλοκαντώματα προσφέρει εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐλευθερίας τὰ πιστὰ καὶ ἀθλοφόρα τέκνα σου; Εἶναι ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΨΥΧΗ, ἣτις διαρκῶς μεταλαμπαδεύει ἀπανταχοῦ τῶν ἐλληνικῶν χωρῶν τὰ φρονήματα ταῦτα τὰ δσιώτατα, καὶ θὰ μεταλαμπαδεύῃ αὐτὰ ἐσαεὶ, διότι τῆς Ἑλλάδος ἡ ψυχὴ δὲν ἐπλάσθη ἐκ θνητῆς ὕλης.

Κ. Α. Κιζιτόπουλος

Ἐκ τοῦ «Βότσαρη»

Σὰς βλέπω ἐμπρὸς μου βουνὰ τεθλιμμένα,
βουνὰ τῆς Δωδώνης ἐν μέσῳ δασῶν.
Ποῖοι τοῦ πολέμου, λαοὶ Μολοσσῶν,
ὡς πότε θὰ κύπιετε δοῦλον αὐχένα;

Γ. Ζαλοκώστας

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

[Ἀπὸ τοῦ τεύχους τούτου τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ ἀρχόμεθα δημοσιεύοντες ἐκλεκτὰ τεμάχια τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν μουσῆς, ἐν ἣ ἀπεκρυσταλλώθη καὶ ἐξυμνήθη ὁ ἐν μέσῳ ἀπέριων δοκιμασιῶν ἔνδοξος βίος τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ἐν ἣ, ὡς ἐν κατόπτρῳ, πιστῶς ἀπεικονίζεται ἡ ἀγνή καὶ ἀσπιλος ἐλληνικὴ ψυχὴ. Τὴν χάριν δὲ τῆς γνησίας δημοτικῆς γλώσσης, ἐν ἣ τὰ ἐθνικὰ ἄσματα ἐποιήθησαν, βεβαίως οὐδὲ κατὰ μικρὸν δύνανται νὰ προσεγγίσωσιν οἱ ἐπιβαλλόμενοι νὰ διαστρεβλώσωσι τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν γλῶσσαν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῶν δημοτικιστῶν, διὰ τὸν λόγον, ὅτι καὶ τὴν δημοτικὴν οὗτοι διαφθείρουσι. Εὐσυνειδήτους σύγκρισις δύναται νὰ μαρτυρήσῃ περὶ τούτων].

⚡

ΤΟΥ ΚΙΤΣΟΥ Η ΜΑΝΝΑ

Τοῦ Κίτσοῦ ἡ μάγα κἀθούνην ἀντίκρυ 'ς τὸ ποτάμι,
καὶ τὸ ποτάμι μάλωγε καὶ τὸ πετροβολοῦσε.
— Ποτάμι, γιὰ λιγότερε, γιὰ κάμε λίγ' ὄπισω
θὲλ' νὰ περάσω ἀντίπερα, πέρα 'ς τὰ κλεφτοχώρια,
π' ἔχουν οἱ κλέφτες σύνοδο. τὰ δώδεκα πρωτὰτα.
'Στὸν δρόμον ὅπου πῆγαινε, 'στὸν δρόμον ποῦ πηγαινε,
βρίσκει τὸν Κίτσο ὀμπροστὰ 'στὰ σίδερα δεμένον.
Χίλιοι τὸν πῆγαιναν *μπροσθὰ καὶ πεντακόσιοι *πίσω,
κ' ἡ μάγα του τὸν ἔλεγε, κ' ἡ μάγα του τὸν λέγει.
— Κίτσο, ποῦ τᾶχεις τᾶρματα, ποῦ τᾶχεις τὰ τσαπαρτζία;
— Μάγα ζουρή, μάγα λουλή, μάγα ξεμυαλισμένη!
Μάγα, δὲν κλαῖς τὰ νεϊάτα μου, δὲν κλαῖς τὴν λεβεν-
[τιὰ μου
μόν' κλαῖς τᾶρημα τᾶρματα, τὰ ἔρημα τσαπαρτζία;
— Κάλλια, Κίτσο, νὰ χάνουσαν, νὰχανες τὸ κεφάλι,
παρὰ νὰ χάσης τ' ἄρματα τὰ πατρικοδομένα.

ΑΝΤΑΜΟΙΒΗ

Ὁ Φιλόστρατος, δεκαεννεαετῆς τὴν ἡλικίαν, ἔζη ἐν πολλῇ στενοχωρίᾳ μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐκ μικρᾶς τινος συντάξεως. Τέλος ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ εἰς τι ἐργοστάσιον εὐτελεῖ θέσιν, ἐς ἧς ἐλάμβανε μισθὸν ἑκατὸν δραχμῶν κατὰ μῆνα· ἀλλ' ὁ μισθὸς εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς παρεδίδοτο εἰς τὴν μητέρα, καὶ ὁ νέος ἀναχωρῶν καθ' ἑκάστην πρωΐαν ἐκ τῆς οἰκίας ἐλάμβανε μεθ' ἑαυτοῦ δεκαπέντε λεπτὰ μόνον· ἐκ τούτων

τὰ μὲν πέντε διετίθεντο πρὸς ἀγορὰν ἄρτου, τὰ δὲ λοιπὰ δέκα διὰ προσφάγιον.

Ἄλλὰ μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ Φιλόστρατος, μεταβαίνων εἰς τὸ ἐργοστάσιον, συνήντησε καθ' ὁδὸν γέροντα, κρύπτοντα τὴν ἐπαιτείαν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς πωλήσεως πυρείων· ἡ μορφή αὐτοῦ ἦτο εὐγενῆς καὶ ἐδείκνυεν ἀνθρώπον ἐκπεσόντα ἐξ ἀνωτέρας κοινωνικῆς θέσεως· ὁ νέος δὲν ἠδυνήθη νὰνθῆξῃ, διὸ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πέντε λεπτὰ, ἀποκόψας τὸ ἡμισυ τοῦ δεκαλίπτου προσφαγίου. Τοῦτο δὲ ἐξηκολούθησε νὰ πράττῃ καθ' ἡμέραν ἐπὶ ἰκανὸν χρόνον, ὅτε πρωΐαν τινὰ ὁ ἐπαίτης, σχετισθεὶς βαθμηδὸν μετὰ τοῦ νέου, ἐξωμολόγηθη αὐτῷ, ὅτι, μὴ δυνθῆναι νὰ πώλησῃ πυρεία, εἶχε μείνη τὴν παρὰ μὲν νῆστις. Ὁ Φιλόστρατος συνεικινήθη καὶ ἔδωκε πρὸς τὸν γέροντα ἐπαίτην ὀλόκληρον τὸ δεκάλεπτον, ἀποφασίσας νὰ ἀρκεσθῇ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἰς ξηρὸν ἄρτον μόνον.

Μόλις ὁμοῦ προῦχώρησε βήματ' αἰνὰ συνήντησε νεάνιδα ὠχρὰν καὶ ρακένδυτον, κρατοῦσαν παιδίον καχεκτικόν. Ἐπῶλε πυρεία ὡσαύτως καὶ αὕτη, ἀλλὰ δι' ὕφους κλαυθμηροῦ, ὡσεὶ ἐζήτηε ἐλεημοσύνην. Ὁ Φιλόστρατος μηχανικῶς ἔθηκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ θυλακίου, δπερ ὁμοῦ ἦτο κενόν! Ἐδῶκε τότε τῇ νεάνιδι αὐτὸν τὸν ἄρτον, ὃν εἶχεν, εἰπὼν καθ' ἑαυτόν : «Ἔστω ! τὸ ἐσπέρας θὰ φάγω μετὰ περισσοτέρας ὀρέξεως ! »

Ἐφθασε τέλος εἰς τὸ γραφεῖον καὶ ἤρξατο ἐργαζόμενος, ὅποτε μαθητῆς ὅτι ὁ ἐργοστασιάρχης ἐζήτηε αὐτόν· ἠπόρησεν ἐπὶ τούτῳ, διότι, ὡς ἐκ τῆς ὑποδεστέρας θέσεως αὐτοῦ, οὐδέποτε εὐρίσκατο εἰς ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ καταστήματος· ἀλλ' ὑπήκουσεν. Ἡ ἐκπληξίς ὁμοῦ ὑπῆρξεν ἔτι μείζων, ὅτε ὁ ἐργοστασιάρχης, ἐτοιμαζόμενος νὰ προγευματίσῃ, παρεκάλεσεν αὐτόν ἵνα παρακαθήσῃ εἰς τὸ πρόγευμα· ἐπὶ τραπέζης δὲ ἀνήγγειλεν αὐτῷ ὅτι ἀπεφάσισε νὰ διπλασιάσῃ τὸν μισθόν, ὃν μέχρι τούτου ἐλάμβανε, ἀναμένων εὐκαιρίαν ὅπως ἔτι μᾶλλον παραγάγῃ αὐτόν.

Κατ' ἐκείνην τὴν πρωΐαν ὁ ἐργοστασιάρχης

ἰδίους ὀμμασιν εἶχεν ἀντιληφθῆ τὴν ἐλεημοσύνην τοῦ ὑπαλλήλου Φιλοστράτου, καὶ, ἐρωτήσας τὸν ἐπαίτην, εἶχε μάθη τὴν λαμπρὰν τοῦ νέου διαγωγὴν, ἣν ἠθέλησε νὰνταμείψῃ.

Ἄλ. Τσόλης

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ

Οἱ Αἰγυπτίων βασιλεῖς κατὰ νόμον ἑαυτῶν τοὺς δικαστὰς ἐξώρκιζον, ὅτι, κὰν βασιλεὺς προστάξῃ νὰ κρίνωσιν οἱ τῶν μὴ δικαίων, δὲν θὰ κρίνωσι.

Διονύσιος ὁ νεώτερος ἐκβληθεὶς ἐκ τῆς ἀρχῆς, πρὸς τὸν εἰπόντα, εἰ ὁ Πλάτων καὶ φιλοσοφία δὲ ὠφέλησεν, ἀπήντησε τὸ νὰ ὑπομένω εὐκόλως τοσοῦτον μεγάλην μεταβολὴν τῆς τύχης.

Περικλῆς, ὅποτε ἐμελλε νὰ στρατηγῇ, ἀναλαμβάνων τὴν χλαμύδα πρὸς ἑαυτόν ἔλεγε, πρόσεχε, Περικλῆς, ὅτι μέλλεις νὰ ἀρχῆς ἐλευθέρων, καὶ Ἑλλήνων καὶ Ἀθηναίων.

Ὁ Ἀγησίλαος, μετακαλούμενος ἐξ Ἀσίας ἔγραψε τοῖς ἐφόροις τὴν κατωτέρω ἐπιστολήν :

«Τὸ πλεῖστον τῆς Ἀσίας ἐκυριεύσαμεν καὶ τοὺς βαρβάρους ἀπεδιώξαμεν· ἀποῦ ὁμοῦ με παραγγέλλετε νὰ ἐπιστρέψω ἐμπροθέσμως, θὰ πράξω συμφώνως πρὸς τὰ διατασσόμενα, ἐντὸς μικροῦ δὲ χρόνου θὰ φθάσω εἰς τὴν Σπάρτην· διότι ἄρχω οὐχὶ δι' ἑμαυτὸν, ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν καὶ τοὺς συμμάχους· καὶ τότε ἄρχων τις ἄρχαι ἀληθῶς κατὰ τὸ δίκαιον, ὅταν καὶ ἄρχηται ὑπὸ τε τῶν νόμων καὶ ὑπὸ τῶν ἐφόρων, ἢ ὅποιοιδήποτε ἄν ἄλλοι ἐν πόλει ἄρχοντες ᾖσιν».

ΕΘΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΝΙΟΒΗ

Ἡ θεὰ Λητώ, τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος ἡ μήτηρ, διὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ περιφήμου Τειρεσίου, εἰς τὰς Θηβαίδας ἐξαγγέλλει, ἵνα εὐσεβῆ θυμιάματα προσενέγκωσιν αὐτῇ. Εὐπειθεῖς αὐταὶ εἰς τῆς θεᾶς τὰ δίκαια προστάγματα, θυσίας καὶ ἑορτὰς πρὸς τιμὴν τῆς Λητοῦς τελοῦσι. Τότε καὶ τοῦ βασιλέως Ἀμφίωνος ἡ σύζυγος, ἡ Νιόβη, μεγαλοπρεπῆ φέρουσα ἀμφίεσιν καὶ ὑπὸ πολλῶν παρακολουθουμένων θεραπεαινίδων, τοὺς μακροὺς δ' αὐτῆς πλοκάμους διακτεχόμενους ἔ-

ρω και τόπω να κατοικήση δύναται. Οὕτω οἱ λέοντες, αἱ παρδάλεις, αἱ τίγρεις, οἱ πίθηκοι, οἱ ἐλέφαντες δέονται καυστικοῦ ἡλίου ὅπως διαβιώσωσιν, ἢ δὲ λευκῆ ἄρκτος καὶ ὁ τάρανδος φιλοῦσι νὰ ζῶσιν ἀνά τοὺς χιονοβλήτους βράχους τῆς κατεψυγμένης ζώνης, ὁ ἀετὸς ἀρέσκειται νὰ κατοπεύῃ τὸν κόσμον ἐκ τῶν νεφῶν καὶ ἐκ τῶν κορυφῶν τῶν ἀποκρήμνων καὶ δυσβάτων ὀρέων, ἔνθα τὴν φωλεὰν αὐτοῦ κτίζει, ἢ δὲ φάλαινα καὶ ὁ δελφὶν γεννῶνται καὶ θνήσκουσιν ἐντὸς τῶν ὠκεανῶν.

Μόνος δὲ ὁ ἄνθρωπος φυσικῶς οὕτω διεπλάσθη, ὥστε ἀπανταχοῦ τῆς γῆνης σφαίρας νὰ δύνηται νὰ ζῆ. Καὶ ὁμως οἱ τοὺς τραχεῖς καὶ ψυχροὺς τόπους τῶν κατεψυγμένων ζωνῶν οἰκοῦντες λαοί, ζῶντες ἐκεῖ ἐν μέσῳ πολλῶν στερησεων καὶ δεινῶν κακουχιῶν, δὲν ἐγκαταλείπουσι τὰ μέρη ταῦτα ὅπως ἄλλα ὠραιότερα καὶ εὐκραέστερα ζητήσωσιν· οἱ δὲ κάτοικοι τῶν καυματωδῶν ἐρήμων τῆς διακεκαυμένης ζώνης, οἱ φοβερὸν καθ' ἐκάστην ἀγῶνα διεξάγοντες κατὰ θηρίων ἀγρίων καὶ ἰοβόλων ὄφρων, οὐδέποτε θὰ ἀντήλλασον τὰς χώρας αὐτῶν πρὸς ἄλλας, ἔστω καὶ πολὺ καλλιτέρας.

Αἴτιον δὲ τούτου δὲν εἶναι βεβαίως ἀγρία τις καὶ ἀπλῶς ζωώδης τῆς φύσεως ὀρμή, κρατοῦσα τὰ ἔθνη στενωῶς προσκεκολλημένα πρὸς τοὺς τόπους, ἐν οἷς τὸ πρῶτον ἐγκατέστησαν, οὔτε ὁ φόβος, οὔτε ἡ συνείδησις τοῦ δικαίου ὅτι δὲν προσήκει νὰ ἐκδιωχθῆ λαὸς τις ἐκ τῆς πατρίδος αὐτοῦ γῆς, οὔτε ἡ ἄγνοια τῶν εὐφορωτέρων καὶ τερπνοτέρων τόπων. **Εἶναι τὸ θέλημα τῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης.**

Κατὰ χιλιάδας οἱ ἄνθρωποι καθ' ἐκά-

στην ἐκ τῆς πατρίδος αὐτῶν ἀποδημοῦσιν, ἐπιζητοῦντες τὸν ἄρτον ἢ τὸν πλοῦτον εἰς ξένας χώρας, ἔνθα ἐπὶ μακρὸν μένουσι χρόνον καὶ ἔνθα πλειστάκις εὐδοκιμοῦσι, καὶ ἐν τούτοις τὴν τελευταίαν καὶ ἀληθῆ εὐτυχίαν εἰς τὰ πάτρια ἐδάφη οὔτοι ἀναζητοῦσι.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν μεγάλων ἐπιδρομῶν βάρβαροι λαοὶ ἐπέρχονται πρὸς κατάκτησιν εὐφορωτέρων χωρῶν, οἱ δ' αὐτόχθονες μακροὺς διεξάγουσιν ἀμυντικούς πολέμους κατὰ τῶν εἰσελαυνόντων, ὁσάκις δ' ἐκάμπτοντο δὲν ἐγκατέλειπον τὰ προσφιλῆ τῆς πατρίδος ἐδάφη, ἀλλ' ὑπέκλυτον καὶ ἐδοῦλεον τῷ νικητῇ.

Καὶ διὰ πάντας μὲν ἀνεξαιρέτως τοὺς λαοὺς παρετηρήθη τὸ φαινόμενον τοῦτο, ἀλλ' ἰδίᾳ δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας ἀποτελεῖ τὰς λαμπροτέρας σελίδας τῆς πατρίδος ἡμῶν ἱστορίας ἀπὸ τῶν παναρχαίων μέχρι καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Οὕτω κατὰ τὸ ἐξηκοστὸν ἔτος μετὰ τὰ τρωϊκὰ οἱ παρὰ τὴν Δωδώνην οἰκοῦντες Θεσπρωτοὶ ἢ Θεσσαλοὶ, βίαιοι τὴν φύσιν καὶ ἐπιθετικοὶ τὸν χαρακτῆρα, εἰς ἄκρον δὲ τοῦ τε κυνηγίου καὶ τοῦ πολέμου λάτρεις, ἐγκαταλιπόντες τὴν πατρίδα αὐτῶν καὶ χώραν ἄλλην πολλῶ τῆς ἐαυτῶν εὐφορωτέραν ζητοῦντες, εἰσέβαλον διὰ τοῦ στενοῦ τῶν Γόμφων εἰς τὴν γειτονικὴν αὐτοῖς χώραν, τὴν ἐξ αὐτῶν Θεσσαλίαν εἶτα κληθεῖσαν. Σφοδρότατη δεκαετής πάλη συνάπτεται μεταξὺ εἰσελασάντων καὶ τὸν δικαιοτάτον τῆς ἀμύνης ἀγῶνα ἀγωνιζομένων αὐτοχθόνων, οὔτινες τέλος καὶ καταβάλλονται. Ἄλλ' ὁμως δὲν ἐγκαταλείπουσι τὴν πεδινήν χώραν, ὅπως τραπῶσιν ἀνά τὰ θεσσαλικὰ ὄρη. Μένουσιν ἐκεῖ καὶ συνθήκας μετὰ τῶν ἐπιδρομῶν ποιοῦνται, καθ' ἃς παραδίδου-

σιν ἑαυτοὺς καὶ πάντα τὰ ἐαυτῶν εἰς ἐκείνους, ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ ἔχωσιν ἀσφάλειαν ζωῆς καὶ νὰ μὴ ἐκδιώκωνται ἐκ τῆς πατρίδος αὐτῶν.

Εἰσβάλλουσιν εἰς τὰς ἑλληνικὰς χώρας Πέρσαι καὶ Ρωμαῖοι, Ἀλαμανοὶ καὶ Οὔνοι, Ρῶσσοι καὶ Βούλγαροι, Ἑνετοὶ καὶ στανροφόροι, Ἀβαροὶ καὶ Μογγόλοι, Ἀραβες καὶ Τοῦρκοι, τὸ δὲ ἑλληνικὸν ἔθνος ὅτε μὲν νικῶν ὅτε δὲ προσωρινῶς ἀποκάμνον καὶ καμπτόμενον μένει στερεὸν ἐν τῇ γῇ, ἢν ἀρχῆθεν ᾤκησε καὶ οὔτε ἀπὸ σπιθαμῆς ἐξ αὐτῆς ἀφαιρεῖ τὰ ἀπαράγραπτα δικαιώματα αὐτοῦ.

Ἀποικία τῶν ἀρχαίων μετελαμπάδενσαν τοῦ πολιτισμοῦ τὰ φῶτα ἀπὸ τῆς χώρας τῶν Ταύρων μέχρι τῶν Ἡρακλείων στηλῶν καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀδρια μέχρι τῶν πυραμίδων τῆς Αἰγύπτου, ἀλλ' οὐδεμία τῶν ἀποικιῶν τούτων ἐπελάθει ποτε τῆς μητροπόλεως, μεθ' ἧς στενώτατοι ἐξηκολούθουν ὄντες οἱ δεσμοί.

Πανταχοῦ καὶ σήμερον ὑπάρχουσιν ἑλληνικαὶ κοινότητες καὶ παροικίαι, τὰ μάλιστα αἱ πλεῖσται εὐήμεροῦσαι καὶ ἀκμάζουσαι, κατὰ χιλιάδας δὲ ἀπέρχονται οἱ ἐκ τῆς ἐλευθέρως καὶ τῆς ἀλυτρώτου Ἑλλάδος μετανάσται, ἀλλὰ καὶ τὰς πρώτας καὶ τοὺς δευτέρους ὁ αὐτὸς πάγκοινος πόθος γαλουχεῖ καὶ βανκαλίζει, πῶς θὰ συντελέσωσιν εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος. Δύναται τις δὲ νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ νῆμα, ὅπερ συνδέει τὴν μητρόπολιν μετὰ τῶν ἀποικιῶν, γίνεταί ἐπὶ τοσοῦτον ἰσχυρότερον, ὅσον μακρότερον εἶναι. Τούτου δὲ τεκμήριον πασιφανὲς εἰσὶν αἱ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους γενναῖαι θυσίαι τῶν ἔξω ὁμογενῶν.

Ὁ κάτοικος τῶν Ἀλπεων, ὁ ἀνατεθραμένος ἐπὶ τῶν ἀγρίων καὶ χιονοσκεπῶν ἐκείνων ὀρέων, πάσχει νοσταλγίαν ἐν τοῖς εὐφόροις πεδίοις, ἐν ταῖς πλουσίαις καὶ πολυανθρώποις πόλεσιν, ἐντὸς λαμπρῶν μεγάρων, ἐν μέσῳ πολλῆς ἀφθονίας.

Ἀπὸ τῶν χωρῶν, ἐν αἷς αἰώνιοι πάγοι βασιλεύουσι, καὶ ἀπὸ τῆς διακεκαυμένης ζώνης, πολλοὶ βεβαίως ὁδοιπόροι ἦλθον εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν, ἔνθα, ἀντὶ τῶν χιονοσκεπῶν πεδιάδων καὶ τῶν ψαμμωδῶν ἐρήμων, εὐθαλεῖς εὐρον λειμῶνας, ἀντὶ τῆς ἄρκτου καὶ τῆς τίγρεως, ἡμερα ποίμνια, ἀντὶ παντοίων στερησεων, ποικίλας ἀπολαύσεις ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης παρεχομένας. Καὶ ὁμως μετὰ βραχὺν ἢ μακρὸν χρόνον ὁ κάτοικος τοῦ βορρᾶ μετ' ἀγαλλιάσεως ἐπέστρεφεν εἰς τὴν παγερὰν πατρίδα αὐτοῦ, ὁ δὲ τῶν τροπικῶν χωρῶν εἰς τὸ ἀνηλεῶς ὑπὸ τοῦ ἡλιακοῦ καύσωνος κατακαίόμενον πάτριον ἔδαφος. Καὶ ἐκεῖ μεθ' ἀπάσας τὰς φυσικὰς στερήσεις, ζῶσι πλεῖσται εὐδαίμονες οἰκογένειαι, οὐδαμῶς μακαρίζουσαι ἡμᾶς διὰ τὰ πλεονεκτήματα, ἅτινα νομίζομεν ὅτι ἔχομεν.

Ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη αὕτη τῶν ἐθνῶν μόνον πρὸς τὸ φίλτρον τῆς μητρὸς πρὸς τὸ βρέφος αὐτῆς δύναται νὰ παραβληθῆ. Μάτην προσφέρει τις εἰς μητέρα ἀντὶ τοῦ τέκνου αὐτῆς ἕτερον βρέφος ὠραιότερον καὶ εὐφρύτερον, ὅπερ οὐδέποτε θὰ περιβάλλῃ αὕτη διὰ τῆς αὐτῆς ἀνεξαντλήτου ἀγάπης.

Τῇ ἀληθείᾳ μυστηριῶδες φαίνεται τὸ αἴτιον τοῦ αἰσθήματος τῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης παρὰ τοῖς λαοῖς. Ἴσως συντελοῦσιν εἰς τοῦτο αἱ γλυκεῖαι παιδικαὶ ἀναμνήσεις, ἴσως ἢ εὐγνωμονύνη πρὸς τὸν

τόπον ἐξ οὗ τὸ πρῶτόν τις εἶδε τοῦ ἡλίου
τὸ φέγγος, ἕως ἢ σκέψις διὲν ἐν τῇ γενε-
τεῖρά χωρὰ ἀναπαύονται τὰ ὄστα τῶν προ-
γόνων, ἕως δεσμοὶ φυλετικοί. . . . Ἄλλ'
ἕως, ἕως νὰ εἶναι καὶ αἴσθημα ἱερὸν φύ-
σει γεννώμενον ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου.
Τίς οἶδε ; . . .

Α. Η. Πουλόπουλος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Κ. Σπάρτην, Α. Ν. Λαμίαν, Η. Θ. Μεσο-
λόγγιον, Α. Χ. Κέρκυραν, Γ. Σ. Ἀλεξάνδρειαν, Σ.
Π. Κωνσταντινούπολιν, Α. Π. Σάμον. Ὁ σκοπὸς
τῆς Ἀθηνῶν Ψυχῆς ἀρχοῦντος, νομίζομεν, ἐξε-
τέθη διὰ τοῦ προλόγου τοῦ καθηγητοῦ κ. Ζησίου.
Οὐχ ἦττον ἐπιπροσθέτως, ἀπαντῶμεν εἰς τὰς ἐρωτή-
σεις ὑμῶν, ὅτι διὰ τοῦ περιοδικοῦ τούτου σκοποῦμεν
νὰ μεταδώσωμεν παρὰ τῆ σπουδαζούτῃ ἑλληνίδι νεό-
τητι ὄργανον γνησίων πατριωτικῶν καὶ ἐπιστημονι-
κῶν ἰδεῶν.

Γ. Σ. Κάϊρον, ἐλάθωμεν εὐχαριστοῦμεν. — Ν. Ν.
Βοστώνην, ὡς εἶχομεν γράψῃ ὑμῖν ἐπέμψαμεν δι' ἐπι-
βάτου τὰ ἀνάλογα τεύχη. Φροντίζετε, παρακαλοῦ-
μεν — Δ. Α. Σουδάν, παρὰ τοῦ Α. Τ. ἐλάθωμεν ἀπο-
σταλέντα ἡμῖν, εὐχαριστοῦμεν. Π. Β. Λευκωσίαν,
δὲν ἀμφεβάλλομεν ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι ἐν τῇ ἑλλη-
νικωτάτῃ νήσῳ μετ' ἐνθουσιασμοῦ θὰ διεδίδετο τοιοῦ-
τον χρήσιμον περιοδικόν. Α. Γ. Θεσσαλονίκην, ἐπὶ
τοῦ παρόντος οὐχί, βραδύτερον ἕως. Ι. Μ. Νέαν Ὑόρ-
κην. Προσεχῶς ἀποστέλλομεν ταχυδρομικῶς. Ι. Π.
Νεμπεγλέρ ἀναμένομεν. Α. Β. Λάρισσαν, ἐλήφθησαν,
εὐχαριστοῦμεν.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Πάντες ἐν Παρίσις — λέγει ὁ συγγραφεὺς Σονί-
νης — εἶδον τῷ 1660 κύνα κείμενον ἐπὶ τοῦ τάφου
τοῦ κυρίου αὐτοῦ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, οὐδεὶς δὲ εἶχε δυ-
νηθῆ ἀποτελεσματικῶς νὰ ἀποσπάσῃ ἐκεῖθεν αὐτόν.
Πολλάκις ἐνεκλείσθη ἐπὶ μακρὸν ὄψωσον χρόνον ἐν
οἰκίᾳ κειμένη εἰς τὸ ἕτερον τῆς πόλεως ἄκρον· ἀλλ'
ὅτε ἀπελύετο ὁρομαίως ἤρχετο πάλιν καὶ ἐξηπλοῦτο
ἐπὶ τοῦ μνήματος — προσφιλοῦς αὐτῷ ἐνδαιτιήματος —
ἐνθα ἔμενον οὕτω θέρους τε καὶ χειμῶνος. Οἱ πέρριξ

οἰκοῦντες τὴν καρτερίαν τοῦ πιστοῦ κυνὸς μετὰ συγι-
νήσεως ὁρῶντες, προσέφερον αὐτῷ καθ' ἐκάστην τρο-
φήν, ἐξ ἧς τὸ δυστυχὲς ἐκείνο ζῶον ἔτρωγε τόσην ὅση
ἤρχετο ὅπως ζῆ μόνον καὶ τὴν θλίψιν αὐτοῦ παρα-
τείνῃ, δίδον οὕτω θαυμαστὸν παράδειγμα ἠρωϊκῆς
πίστεως.

Ἐνάρετός τις γέρων ἠθέλησέ ποτε νὰ πέμψῃ δῶ-
ρον εἰς πτωχὸν ἱερέα, κατοικοῦντα ἐν γειτονικῷ χω-
ρίῳ, φιάλας τινὲς οἴνου ἐκλεκτοῦ· ἐπιθυμῶν ὁμοῦς ν'
ἀποφύγῃ τὰς εὐχαριστίας τοῦ ἀγαθοῦ ἱερέως, ἀπέ-
στειλε τὸν οἶνον διὰ νεανίου τινός, εἰς δὲν καὶ παρέδωκε
τὸν ἵππον αὐτοῦ ὅπως ἵππεύσῃ.

Ὁ νέος οὗτος ἐξετέλεσε τὴν ἀνατεθεισάν αὐτῷ
παραγγελίαν, ἐπανελθὼν δὲ εἶπε μειδιῶν εἰς τὸν κύ-
ριον τοῦ ἵππου : « Παρακαλῶ, ὁσάκις μὲ στέλλητε εἰς
ἐργασίαν ἐκτὸς τοῦ χωρίου, νὰ μὴ μοι διδάτε μόνον
τὸν ἵππον, ἀλλὰ καὶ ἕν βαλάντιον τουλάχιστον. » —
Καὶ διατί ; ἠρώτησεν ὁ ἀγαθὸς γέρων. — Διότι ὁ ἵππος
αὐτός, εὐθύς ὡς συναντήσῃ πτωχὸν τινα καθ' ὁδόν,
σταματᾷ, ὅσον καὶ ἂν τρέχῃ, δὲν κινεῖται δ' ἐκ τῆς
θέσεως αὐτοῦ ἐὰν μὴ ὁ ἵππεύων αὐτὸν δώσῃ ἐλεημο-
σύνην τινά. Κρίνατε δ' ὑμεῖς περὶ τῆς στενοχωρίας
ἐμοῦ, ὅστις δὲν εἶχον οὐδ' ὄβολον μεθ' ἑαυτοῦ, ἡναγ-
καζόμεν δὲ νὰ προσποιῶμαι ὅτι ἠλέουσι πῶς τοὺς
ἀπαντωμένους πτωχοῦς, διότι ἐν ἐναντία περιπτώσει
θὰ εὐρισκόμην ἀκόμη καθ' ὁδόν. »

Ὅποῖαν ἀληθῶς χριστιανικὴν συνήθειαν τοῦ κυ-
ρίου αὐτοῦ προέδιδεν ἡ ἕξις αὐτῆ τοῦ ἵππου !

ΔΗΛΩΣΙΣ

Οὐδεμ' αἰτίας πρὸς ἐγγραφὴν συνδρομητῶν
λαμβάνεται ὑπ' ὄφιν, ἐὰν μὴ συνοδεύηται διὰ
τοῦ ἀναλόγου ἀντιτίμου.

Πᾶς συνδρομητῆς δύναται ν' ἀποστέλλῃ τῇ
διευθύνσει ἔργον πρὸς δημοσίευσιν, ὅπερ δεόν νὰ
ᾗ γεγραμμένον ἐν τῇ καθαρευούσῃ γλώσσῃ καὶ
νὰ συνάδῃ τῷ σκοπῷ τῆς « Ἐθνικῆς ψυχῆς. »

Τὰ χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπι-
τρέφονται.

Ἡ « Ἐθνικὴ ψυχὴ » ἀγγέλλει τὴν ἔκδοσιν
παντὸς βιβλίου ἀποστελλομένου αὐτῇ, ἀνταλλάσ-
σεται δὲ μετὰ παντὸς περιοδικοῦ.

“ΦΟΡΜΙΤΣ,”

Μουσικὴ ἐφημερὶς δεκαπενθήμερος

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἔτος πέμπτον

Ἡ μόνη περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ δημῶδη
μουσικὴν τοῦ ἔθνους ἀσχολουμένη ἐφημερὶς
αὕτη, δημοσιεύει πολλοῦ λόγου ἀξίας διατριβάς
καὶ πραγματείας περὶ τοῦ ἔθμου, τῶν διαστη-
μάτων, τῆς γραφῆς καὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἑλλη-
νικῆς μουσικῆς, ὡς καὶ ἄσασαν τὴν σύγχρονον
μουσικὴν κίνησιν. Τῇ « Φόρμιτς » ἐπισημαίνον-
ται ἑτησίως καὶ 12 μουσικὰ τεύχη περιέχοντα
ἐκκλησιαστικὰς καὶ δημῶδεις μελωδίας ἀνεκδό-
τους.

Ἐτησίᾳ συνδρομὴ μετὰ τῶν τευχῶν δραχ. 6.

Πᾶσα αἰτία πρὸς τὸν διευθυντὴν τῆς « Φόρ-
μιτς » κ. Ἰωάν. Θ. Τσώκλιν ὁδῷ Πρα-
ξιτέλους 32 Ἀθήνας.

ΚΟΥΡΕΙΟΝ

ΣΩΚΡΑΤ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

46—Ὁδὸς Σόλωνος—46

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Συνιστᾶται ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς κ. κ. Φοι-
τητάς.

ΤΕΛΕΙΟΝ

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΔΗΜ. ΗΛ. ΝΤΟΚΑ

Ἐν Ἀθήναις Ὁδὸς Εὐρυπιδίου 3

Ἐν τῷ ἄνω τυπογραφεῖῳ τελείως καταρι-
σθέντι, ἐκτυποῦνται μετὰ μεγάλης φιλοκαλίας
Ἐπισκεπτήρια σιγμιαίως, Προσκλητήρια Γά-
μων, Λογαριασμοί, Διπλότυπα εἰσπραξέων,
Ἐξώφυλλα βιβλίων, Κανονισμοὶ Τραπεζῶν,
Ἐταιρειῶν, Συλλόγων, Ἐπικεφαλίδες φακέλων
καὶ ἐπιστολῶν, Ἐτικέται Φαρμακείων μετὰ διά-
φορα χρώματα, Ἐμπορικὰ ἐπιστολικά δελτία
διαφημίσεων διὰ τοὺς κ. κ. Ἐμπόρους, ἰδίας
ἐφευρέσεως, δι' ὧν ἔχει τις εἰς μὲν τὴν προσθίαν
ὄφιν ὀλόκληρον ἑκκλάμαν, καὶ τὸν συνήθη χῶ-
ρον διὰ τὴν διεύθυνσιν, εἰς δὲ τὴν ὀπισθεν ὄλον
τὸν χῶρον δι' ἀλληλογραφίαν τοῦτο ἐγένετο ἐγ-
κρίσει τῆς Δ' ἰδύσεως Ταχυδρομείων καὶ Τηλε-
γράφων.

Διὰ τοὺς κ. κ. Φοιτητάς καὶ Στρατιω-
τικοὺς ἰδιαιτέρως ἐκπτώσις

3—Εὐρυπιδίου—3

ΜΑΡΚΟΣ ΝΟΒΑΚ

ΑΘΗΝΗΣ

Εἰσαγωγή, ἐξαγωγή παντὸς εἶδους ἐμπο-
ρευμάτων ἐπὶ προμηθείᾳ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31 ΙΟΥΛΙΟΥ 1907

Ένεργητικόν

Ταμείων { εις μεταλλικόν » τραπεζικά γραμμάτια Ίονικης Τραπεζης » κερματικά γραμμ. διδραχμα και μονοδρ. » Αντίγραμ μετ. τραπ. εις τὸ ἔξωτερικόν » Ἐξωτ. λ)σμοί { Πρόδόν ἐκδοθέντος Ἐθν. δανείου εις χρυσόν Δάν. πρὸς τὴν Ἑλλ. Κυβέρν. ἐπ' ἀναγκ. κυκλ. τραπ. γραμμ. » » » διδραχμίων και μονοδραχμίων » Ὀμολ. Ἐθν. δαν.) Εἰς χρυσόν Δρ. 24,696,812.50 » » » τραπ. γραμμ. » 28,025,028.50 Ἐθνικὸν «Γεωργικὸν Θεσσαλικόν» δάνειον Προεξοφλήσεις . . Ἑλλ. Δημοσίου εἰς τραπ. γραμμάτια Καθυστερήσεις . . Δάνεια και ἀνοικτοὶ λ)σμοὶ ἐπ' ἐνεγέρῳ χρηματογράφων Δάνεια ἐπ' ἐνεγέρῳ ἔμπορευμάτων Δάνεια και ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπὶ ὑποθήκῃ Δάνεια εἰς δήμους, λιμένας και λοιπὰ νομικά πρόσωπα Χρηγήσεις εἰς γεωργοκτηματίας Μεροχαι εἰς ἔγχωρούς ἐταιρείας Συμμετοχὴ εἰς Τραπεζῶν Κρήτης Ὀμολ. λαχ. δαν. Ἐθν. Τραπ. τῆς Ἑλλ. 2 1/2 ο)ο (εἰς πρ. γραμ.) Τοκομερίδια ἐν γένει Καταστήματα Τραπεζῆς και κτήματα ἐξ ἀναγκ. ἐκποιήσ. Ἀπατηγέσις ἐπισφαλῆς Ἐξόδα ἐγκαταστάσεως (ἰδίως κατασκευῆς τραπ. γραμμ.) Διάφοροι λογαριασμοὶ Λογαριασμοὶ πρῶτον ἐν τῷ ἔξωτερικῷ Διεθν. Οἶκον. Ἐπιτροπὴ (λ)σμοὶ ὑπερ. Ἐθν. δαν. εἰς χρυσόν) Λ)σμοὶ ἐξαγορᾶς συμμετοχῆς Κυβ. εἰς κέρδη ἐκ τραπ. γραμμ. Ἐξάγορά προνομίου Προν. Τραπεζῆς Ἡπειροθεσσαλίας Προμήθεια τροπῆς λαχειοφόρου δαν. εἰς τραπ. γραμμ. Διάφορα	Δρ. 3,810,970.65 » 959,849.— » 1,658,156.— » 37,430,674.75 » 10,065,590.25 » 64,778,575.42 » 10,500,000.— » 52,721,841.— » 777,112.45 » 2,850,666.66 » 24,242,884.34 » 2,918,898.60 » 12,622,773.80 » 2,994,894.69 » 66,054,630.89 » 46,320,045.80 » 15,404,014.30 » 4,720,149.68 » 4,916,067.— » 1,500,000.— » 1,644,900.— » 246,009.37 » 8,380,018.34 » 2,926,197.36 » 1,568,579.83 » 4,095,431.63 » 34,551.45 » 1,361,920.— » 880,000.— » 250,000.— » 269,224.65 Δρ. 388,254,324.88

Παθητικόν

Μετοχικὸν κεφάλαιον Ἀποθεματικά κεφάλαια Τραπ. γραμ. ἐν κυκλ. ; 1. διὰ λ)σμὸν Κυβ. δρ. 64,778,575.42 Π. » Τραπ. » 48,896,727.65 Κερματικά γραμμάτια διδραχμα και μονοδραχμα Καταθέσεις ἀνευ τόκου εἰς μεταλλικόν Καταθέσεις ἀνευ τόκου Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι Μερίσματα πληρωτέα Καταθέσ. Δημόσ. διὰ χορηγ. δαν. κατὰ τὸν ΒΦΜ' Νόμον Διεθν. Οἶκ. Ἐπιτρο. (λ)σμοὶ εἰς χρυσόν Δρ. 1,284,031.62 καθὼ. ἐκ δημ. ὑπεγγ. προσ. (» πρ. γραμ. » 5,730,224.37 Ὑπηρσεσία Ἐθνικῶν δανείων εἰς χρυσόν Ὑπηρσεσία Ἐθνικῶν δανείων εἰς τραπεζικά γραμμάτια Καταθέσεις Δημόσ. εἰς χρυσόν Καταθέσεις δημοσίου ἐπὶ τόκῳ εἰς τραπεζικά γραμμάτια Ἐνοτοκος κατὰ ἄλημ. εἰς χρυσόν διὰ κατασκ. Σιδ. Π. Δ. Σ. » » » πρ. γραμ. » » Καταθέσεις ἔνοτοκοι Λαχειοφόρον δάνειον Τραπεζῆς 3 ο)ο εἰς χρυσόν » » » 2 1/2 ο)ο εἰς πρ. γραμμ. Ὑπηρσεσία λαχειοφ. δανείου Τραπεζῆς 3 ο)ο εἰς χρυσόν » » » 2 1/2 ο)ο εἰς πρ. γραμμ. Καταθέσεις ταμιευτηρίου Λογαριασμοὶ πρῶτον ἐν τῷ ἔξωτερικῷ Διάφορα	Δρ. 20,000,000.— » 43,500,000.— » 143,675,309.07 » 10,500,000.— » 10,165,808.53 » 24,547,906.22 » 620,541.88 » 793,300.— » 6,984,252.99 » 1,297,963.95 » 259,522.24 » 1,017,984.84 » 10,065,590.25 » 93,273.89 » 99,522,253.85 » 43,115,820.— » 20,479,200.— » 1,956,476.— » 122,850.— » 8,787,855.23 » 2,107,249.47 » 1,674,205.47

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 8 Αὐγούστου 1907

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου
Π. Α. Κουτσάλεξης

Δρ. 388,254,324.88